

Tőkés László átvette a Truman-Reagan Szabadságérmét

Abból az alkalmából, hogy az Amerikai Egyesült Államok Kongresszusa által létrehozott, A Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye Alapítvány a Truman-Reagan Szabadságéremmel tünteti ki, **Tőkés László** püspök, európai parlamenti képviselő a rangos díj átvételére 2009. június 14-én **Washingtonba** utazott.

A Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye Alapítvány nonprofit szervezet, amelyet az amerikai törvényhozás 1993-ban hozott létre, hogy Washingtonban emlékhelyet létesítsen a kommunista diktatúrák több mint százmillió áldozatának. Az erről szóló törvényt Bill Clinton elnök írta alá. Az alapítvány megalkotta a Truman-Reagan Szabadságérmét, amelyet évente olyan személynek vagy szervezetnek ítélnek oda, aki/ amely tanúbizonyosságát adta egy életre szóló elkötelezettségének a szabadság és a demokrácia előmozdítása, valamint a kommunizmus és a zsarnokság minden formájával szembeni ellenállás mellett.

Tőkés László „rendületlenül támogatja a szabadságot és a demokráciát szerte a világon, és kulcsszerepe volt abban, hogy Romániában 1989-ben véget ért a kommunizmus.” – áll abban a levélben, amelyben meghívták az erdélyi magyarok európai képviselőjét a Washingtonban, 2009. június 16-án sorra kerülő díjátadásra.

Tőkés László köszönőlevelében úgy ítélte, hogy a neki juttatott kitüntetés „elismerés és bátorítás mindazok számára, akik – Temesvár szellemében – soha nem adták fel a harcot a valódi demokráciáért és szabadságért szülőföldemen. Ugyanakkor felidézni annak a **sok száz mártír**nak az áldott emlékét, akiket az 1989. decemberi felkelés és forradalom idején **mészároltak le Romániában.**” Európai képviselőnk ezzel együtt jelezte: „A kommunizmus átruházta hatalmát kiválasztott egyénekre, és tovább él vérükké vált hagyatékában: az igazságot, a valódi

változást és a társadalom megújítását gátló becstelen ferdtésekben. Ezért maradt el az 1989-es eseményeket követő »erkölcsi katarzis« Kelet- és Közép-Európa-szerte. Az 1989 óta elért összes fontos eredmény ellenére a legnagyobb hiányosság az, hogy semmiféle »erkölcsi elszámolás« nem történt. Biztos vagyok abban, hogy az 1989-es romániai forradalomnak ajánlott 2009-es Truman-Reagan Szabadságérem sokak szívét eltölti majd a **lelki megtisztulás** érzésével.” – fogalmazott az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke.

Az érem másik két 2009-es kitüntetettje **Steny Hoyer**, az Amerikai Egyesült Államok Képviselőháza demokrata frakciójának vezetője, valamint és **Jack Kemp**, egykori kongresszusi képviselő, a Republikánus Párt 1996-os alelnökjelöltje

Ezideig többek között **Václav Havel**, **Lech Walesa**, **Elena Bonner**, **II.**

János Pál pápa, **Joseph Lieberman**, **Jesse Helms**, **Henry M. Jackson**, **Lane Kirkland** és **Michael Novak** részesültek a magas kitüntetésben. 2008-ban posztumusz **Tom Lantost**, az azelőtt nem sokkal elhunyt amerikai magyar kongresszusi képviselőt tüntették ki. Magyar részről legutóbb 2007-ben **Horváth János**, a Fidesz országgyűlési képviselője, azelőtt pedig 2002-ben pedig **Orbán Viktor**, a Fidesz elnöke nyerte el a díjat.

Az utazás kapcsán az amerikai Magyar Emberjogi Alapítvány (HHRF), valamint a Magyar Amerikai Koalíció (HAC) szervezésében európai parlamenti képviselőnk sűrű politikai programnak tett eleget. Június 15-én, hétfőn a Fehér Házban, a **Nemzetbiztonsági Tanács** hivatalában vett részt találkozón.

A délelőtt folyamán **Anthony Blinken**, a Nemzetbiztonsági Tanács rangidős tagja, Joe Biden alelnök

külpolitikai főtanácsadójával folytatott megbeszélést, **Hámos László**, a HHRF elnöke és **Max Teleki**, a HAC vezetője társaságában.

Tőkés László a nemrégiben lezajlott EP-választások, illetve a középjobb pártok és a nemzeti radikálisok előretörése kapcsán külön is kitért az EU-hoz csatlakozott, volt kommunista országokban, nevezetesen a Magyarország szomszédainál serstéspestis-járvány módjára terjedő, magyarellenes nacionalizmusra, egyebek mellett pedig a Nagy-Románia Párt választási sikerére. Igen sajnálatos – mondotta –, hogy az Európai Unióban, valamint az Egyesült Államokban a kisebbségi kérdést továbbra is általános érdektelenség övezi, vagy – a jobbik esetben – a hagyományos, óshonos kisebbségek problémáját a bevándorolt kisebbségek ügye szorítja háttérbe. Hasonlóképpen az is megállapítható, hogy a fejlett demokratikus országok alig fordítanak figyelmet a kommunista múlt visszahúzó örökségére, melynek továbbélése állandó feszültségforrást jelent a volt szovjet tömb országokban.

Képviselőnk másolatban átnyújtotta azt, a NATO-tagországainak vezetőihez írt Nyílt levelet, melyet a Kárpát-Medencei Magyar Autónomia Tanács nevében a tavaly márciusi bukaresti csúcstalálkozójuk alkalmából intéztek hozzájuk, s melyben a Magyarország határain kívülre szakadt magyar közösségek helyzetének megoldására és a Kárpát-Medencei térség stabilitásának

és biztonságának a céljából az országhatárokat tiszteletben tartó, a belső önrendelkezés elvén alapuló autonómiák rendszerének a bevezetését, illetve támogatását javasolták.

Tőkés László az Egyesült Államok egykori **erkölcsi autoritásának** a helyreállítását szorgalmazta, mely a múltban az emberi és a kisebbségi jogok, a vallásszabadság és a demokratikus értékek világszintű támogatásában mutatkozott meg. A „rendszerváltozást” ígérő Obama-kormányzat erre nézve reménységet ébreszt az elnyomott népek és kisebbségek körében.

Blinken főtanácsadó diplomatikusan óvatossággal válaszolt a felvetett kérdésekre. Kifejtette azon véleményét, hogy saját problémáikat az ezekben leginkább illetékes nemzeti kormányoknak kell megoldaniuk, vagy adott esetekben az Európai Unió keretében kell megkeresni a megoldást. Arra a kérdésre, hogy az amerikai külpolitika netalán „kivonulni” szándékozza kelet- és közép-európai térségünkben, határozott nemmel válaszolt. **Tom Lantos** elkötelezett közép-európai, magyarbarát és balkáni politikájának felvétele kapcsán nagy elismeréssel szólt a néhai jeles kongresszusi képviselőről, továbbá az Egyesült Államok változatlan odafigyeléséről biztosította vendégeit.

Délben **Elizabeth Helgerson**, a Nemzetbiztonsági Tanács közép- és délkelet-európai ügyekért felelős igazgatója fogadta európai képví-

selőnket. A Truman-Reagan Díj kapcsán Tőkés László **Ronald Reagan** egykori amerikai elnöknek a kommunizmus legyőzésében játszott meghatározó szerepét méltatta, és ennek a fajta demokratikus, felszabadító politikának a folytatását szorgalmazta a ma is létező kommunista országok, illetve a posztkommunista országok viszonylatában. Európai képviselőnk Balázs Péter magyarországi külügyminiszter azon – legutóbbi – kijelentése vonatkozásában, mely szerint térségünkben „a legnagyobb veszélyt a nacionalizmus jelenti”, kifejtette, hogy határozottan különbséget kell tenni a többségi nemzetek agresszívan elnyomó nacionalizmusa, másfelől pedig az elnyomott kisebbségi közösségek **védekező patriotizmusa** között. Ez utóbbi politikai magatartás jellemzi a szétszakított magyarokat.

Helgerson asszony a térségünk ismeretéről tanúskodó empátiával hallgatta végig képviselőnk és a kíséretében lévők kárpát-medencei helyzetjelentését, és az elkobzott ingatlanok, a magyar nyelvű felsőoktatás és egyéb kérdésekben támogatásáról biztosította őket.

Délután a Bush-kormányzat idején felállított, Az Egyesült Államok Nemzetközi Vallásszabadságot Figyelő Bizottságának vezető képviselői fogadták európai képviselőnket, élükön **James Standish** igazgatóval. Tőkés László a Testület 2008. évi Jelentésével kapcsolatban sajnálatos állapította meg, hogy a több száz oldalas dokumentumban Románia neve mindössze egyetlen utalás erejéig szerepel, noha az alapvetően diszkriminatív romániai egyházpolitika és vallásügyi törvény miatt országunk külön fejezetet érdemelne. Képviselőnk azt kérte, hogy a tekintélyes nemzetközi szervezet külön figyelmet szenteljen a romániai helyzetnek, – egyebek mellett – az Erdély területén a Román Ortodox Egyház aktív részvételével végbe menő kolonizációs politikának, a moldvai csángók egyházi segédlettel – „Krisztus nevében” – történő asszimilációjának a kisebbségi magyar egyházak hátrányos megkülönböztetésének, és nem utolsósorban pedig az elkobzott egyházi tulajdonok visszaszolgáltatása akadályozásának, valamint a román görög katolikus templomok ortodoxok általi visszajuttatása késleltetésének.

Tőkés László beszédei mond Washingtonban

A vendéglátók rendkívüli figyelemmel követték a részletes egyházügyi beszámolót. Támogatásukról és részvételükről biztosították egy olyan európai kitekintésű egyházügyi szakkonferencia megrendezésének tervét, mely térségünk, illetve Románia vallási ügyeivel és helyzetével foglalkozna.

Késő délután európai képvislőnk a washingtoni **Kossuth Házban** találkozott a helyi és környékbeli magyarság tagjaival. **Unió, Erdélylyel** című előadását a vendéglátók részéről **Lauer Edith** asszony, a HAC elnökségi tagja vezette be. Hámos László az előadó 1989-ben játszott temesvári szerepét és jelenlegi európai parlamenti tevékenységét, nem utolsó sorban pedig kommunizmus-ellenes küzdelméért odaítélt kitüntetését méltatta.

Este Magyarország amerikai nagykövetségén tartottak megemlékezést néhai **Nagy Imre** mártír-miniszterelnökéről, újratemetésének 20. évfordulója alkalmából. Az egybegyűlteket **Somogyi Ferenc** nagykövet köszöntötte. Tőkés László imádság mondásával adózott az 1956-os forradalom és szabadságharc vértanúi emlékének. Az emlékünnepséget magyarországi művészek alkalmi hangversenye zárta.

Imádságában püspök-képvislőnk **Ady Endre** versét idézte: „Békíts ki magaddal s magammal, /Hiszen Te vagy a béke.”

Washingtoni látogatása második napján, 2008. június 16-án délelőtt **Tőkés László** püspök, európai parlamenti képviselő A Kommunizmus Áldozatai Emlékművének koszorúzási ünnepségén vett részt.

Megnyitó beszédében **Lee Edwards**, a Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye Alapítvány elnöke a pekingi Tienanmen-téri vérengzés, valamint a Berlini Fal leomlása, illetve a kelet-közép-európai rendszerváltozás 20. évfordulójáról emlékezett meg.

Toomas Vaga, az amerikai Észtlutheránus Egyház zsinati elnökének imaszolgálatát után **Aldena Vas**, az Egyesült Államok volt észtlországi nagykövete szolt az egybegyűltekhöz, kivételes meggyőző erővel hívva fel a figyelmet a tovább élő kommunizmus veszélyeire. „A kommunizmus még mindig nem a múlté – mondotta –, hiszen csak Eu-

A Szabadságéremmel

rópa területén is a jelenben mintegy ötven kommunista párt működik.” **Jared Gruber**, a Szabadságot Most! [Freedom now] nemzetközi mozgalom aktivistája a tovább is létező kommunista országok felszabadítása mellett foglalt állást, rámutatva arra, hogy a kínai kommunista rezsim egymagában annyi áldozatot szedett, mint a sztálini és a hitleri diktatúrák együttvéve.

Az Emlékműnél – többek között – Csehország, Észtország, Magyarország, Litvánia, Makedónia, Lengyelország, Románia, Ukrajna és Tajvan külképviseletei, valamint a Rab Nemzetek Országos Bizottságának [USA] és különféle menekült-szervezeteknek a képviselői helyezték el koszorúikat.

A kommunizmus áldozatainak emlékét idéző rendezvénysorozat délben a Kongresszus Rayburn Épületének egyik dísztermében, a **Truman-Reagan Szabadság-Emlékérem** átadási ünnepélyével folytatódott. Az idej kitüntetettek: **Tőkés László** püspök, EP-képviselő, **Steny Hoyer** képviselőházi demokrata frakcióvezető, az amerikai Helsinki Bizottság volt elnöke, valamint – post mortem – **Jack Kemp** volt kongresszusi képviselő.

A Rab Nemzetek Országos Bizottsága által, az amerikai kormányzat patronálásával létrehozott A Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye Alapítvány az eltelt tíz esztendőben olyan jeles személyiségeket és szervezeteket tüntettek ki az emlékéremmel, akik, illetve amelyek kivételes szerepet játszottak az „**imperialista kommunizmus**” elleni

harcban, és példamutató módon léptek fel a „**kommunista holokauszt**” ellen. A kitüntetettek között találjuk a következőket: Elena Bonner (Oroszország), Vytautas Landsbergis (Litvánia), Joseph Lieberman (USA), Orbán Viktor, Václav Havel, II. János Pál pápa, Lech Walesa, Horváth János és Tom Lantos.

Tőkés László kitüntetésé alkalmból **Lauer Edith** alapítványi igazgató mondott **laudációt**, aki a néhai temesvári lelképásztor romániai forradalomban játszott szerepe mellett a díjazott európai parlamenti tevékenységét méltatta, a totalitárius kommunizmus elleni határozott fellépése vonatkozásában.

(A díj átadása alkalmból több jeles amerikai személyiség tartott beszédet. **Frank Wolf** republikánus képviselő, a Ceauşescu-rezsim elleni küzdelem régi „harcosa” a „három kitüntetett óriás” sorában külön is kitért Tőkés László „felejtethetlen temesvári helytállására, mely 1989 karácsonyán a Ceauşescu-diktatúra összeomlásához vezetett”.

Este Románia washingtoni nagykövetségén avatták fel a **Kommunizmus Globális Múzeumát**, mely internet útján tárja nyilvánosság elé a totalitárius diktatúra közel száz éves múltját – és jelenét.

(www.globalmuseumoncommunism.org)

Bevezető beszédében Tőkés László „**Isten csodájának**” nevezte, hogy míg húsz évvel ezelőtt még a román diktátort dicsőítették, most viszont az amerikai román nagykövetség ad helyt az antikommunista múzeum megnyitásának; valamint azt, hogy míg két évtizede Romániá-

ban még papírmalomba küldtek tízezer Bibliát és WC-papírt gyártottak belőlük, ezzel szemben legutóbb neki magának nyílt lehetősége arra, hogy Brüsszelben – az Európai Parlament keretében – nemzetközi Biblia-kiállítást szervezzen.

Európai képviselőnk ugyanakkor kegyeletes főhajtással idézte meg néhai **Nagy Imre** mártír-miniszterelnök emlékét, brutális kivégzésének (1958) és budapesti újratemetésének (1989) évfordulóján. A romániai Snagovban fogva tartott kormányfő és mártírtársai húsz évvel ezelőtti végtisztességtétele a magyarországi demokratikus rendszerváltozás kezdetét jelentette – emelte ki Tőkés László (püspökünk nyitóimádságát mellékelve közöljük).

A népes vendégsereget **Adrian Vierița** nagykövet köszöntötte. A globális internetes múzeumot Lee Edwards alapítványi elnök nyitotta meg. Az est meghívott előadójaként **Vladimir Tismăneanu** professzor, a romániai kommunizmus büntetőiről szóló jelentést összeállító bizottság elnöke tartott előadást, és adta át **Traian Băsescu** államelnök személyes üzenetét. A 2006 decemberében közzétett Jelentés alapján a román államfő „törvénytelen és kriminális rendszernek” minősítette a kommunizmust.

„Kezdetben azt hittük, hogy **tetemvizsgálatra** vállalkoztunk – mondotta az előadó –, utóbb azonban arra kellett rájönnünk, hogy **élveboncolást** kell végeznünk, hiszen a kommunizmus mindmáig nem ért véget Romániában. A kommuniszták »Isten országát« itt, a földön, parancsuralmukkal akarták megvalósítani, a Párt azonban nem isten, ennek következtében pedig az önmagát istenítő Hatalom kísérlete csak szenvedést és halált hozott, és eleve kudarcra volt ítélve” – állapította meg Vladimir Tismăneanu.

A nagykövetségi fogadás alkalmával Tőkés László a kommunizmus által elnyomott nemzetek több képviselőjével találkozott – köztük a **ku-bai menekültek** egyesületi vezetőivel. **Marius Oprea**, a Kommunizmus Bűneit Vizsgáló Országos Bizottság elnökének üzenetét adta át nekik, akik nemrégben szervezetük kitüntetésében részesítették a román anti-kommunista vezetőt.

Washington, 2009. június 16–17.

Lauer Edith laudációja

Lauer Edith átadja a Szabadságérmét

1989 valóban a csodák éve volt! Két évtized múltán is hihetetlennek tűnnek azok az események, amelyek – Ronald Reagan elnöksége alatt – megsemmisítő csapást mértek a „gonosz birodalmára”. Ma, Nagy Imre, Maléter Pál és az 1956-os Magyar Forradalom más mártír-vezetőinek méltóságteljes és katartikus hatású budapesti újratemetésének 20. évfordulóján, kegyelettel és tisztelettel emlékezünk rájuk, és a többi hősrre, kiknek szenvedése és áldozata elvezetett a Szovjetunió összeomlásához.

Szintén húsz évvel ezelőtt, 1989-ben szerzett tudomást a világ Tőkés László fiatal, romániai magyar református lelképásztor kivételes bátorságáról. Az erdélyi falvak tervszerű lerombolása, valamint a 2,5 milliós romániai magyar kisebbség folyamatos elnyomása elleni fellépése miatt kivívta a Ceaușescu-rezsim haragját, és ez drámai összecsapást eredményezett: amikor a rettegett román Securitate el akarta távolítani a lelkészt a Temesvári Református Egyházközségből, gyülekezeti tagok, szomszédok, barátok és idegenek – magyarok és románok együttesen – élőlánccal vették körbe a templomot, hogy megvédjék őt és családját. Ez a szembeszegülés lobbantotta lánggra az 1989 decemberi Román Forradalmat.

A Ceaușescu-rezsim bukása utáni eufória nyomán azonban hamar rá kellett jönnünk, hogy a 42 évig kommunista elnyomás alatt élő román társadalomnak, az őshonos magyar közösséget is beleértve, hatalmas nehézségekkel kell megküzdenie.

1990 elején Tőkés Lászlót a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökévé választották. Magára vállalta azt a nehéz feladatot, hogy a magyarok módszeres diszkriminációja és erőszakos beolvasztása okozta sebeket gyógyítsa, és újjáépítse az elkobzott magyar egyházi és kulturális intézmények egykor igen kiterjedt rendszerét.

A kormányzat folyamatosan gátolta az egyházi javak restitúcióját. Tőkés püspök úr felismerte az új intézmények – templomok, iskolák, árvaházak, időszotthonok – létrehozásának szükségességét. 1999-ben megalapította a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemet, amely az erdélyi magyar Sapientia Tudományegyetem hálózatának fontos pillére. Könyveket írt hitéről és tapasztalatairól, és a romániai magyar közösség folytatódó hátrányos megkülönböztetése ellen szólalt fel nemzetközi konferenciákon.

„Temesvár szellemében”, a nyíltság és a megbocsátás jegyében munkálkodott az együttélő román-magyar közösség, valamint a többségi ortodox és a kisebbségi egyházak közötti megbékélés érdekében. Rá

kellett jönnie azonban, hogy amíg a kommunista bűntettek elkövetői nem hajlandók felelősséget vállalni tetteikért, addig az áldozatok nem felelhetnek, és meg sem bocsáthatnak!

Az aggasztóan lassú, romániai demokratizálódási folyamat láttán, Tőkés püspök úr a hagyományosan egyedi, erdélyi utat választotta: Isten szolgájaként a politikai küzdőtéren is szerepet vállalt népe sorsának jobbra fordítása érdekében. Olaszországban, Spanyolországban, Finnországban és Svájcban tett látogatásai rendjén megtapasztalta, hogy az ottani történelmi kisebbségek a többséggel egyenlőségben, és méltányos helyzetben élnek a számukra biztosított autonómiaformák keretében. Romániára nézve is ezt a megoldást javasolta: biztosítsanak autonómiát, helyi önkormányzatiságot a magyaroknak, hiszen csak ekképpen vehetnek részt a mindennapjaikat befolyásoló döntésekben.

2007-ben független jelöltként nyert mandátumot az Európai Parlamentbe. Két héttel ezelőtti újraválasztása pedig továbbra is lehetővé teszi, hogy a lelkiismeret hangján szólaljon meg szerte Európában.

Ez év márciusában az EU-tagállamokban elkövetett kommunista bűntettek kutatására, dokumentálására és elítélésére irányuló határozati javaslatot nyújtott be az Európai Parlamentnek. A megelőző ellenállás dacára, 2009. április 2-án az Európai Parlament nagy többséggel el is fogadta a javaslatot. Ma, amikor az orosz vezetés a Szovjetunió történelmének „újrabeértékelésén” – például Sztálin rehabilitációján – ügyködik, teljességgel időszerű, hogy az európai országok elítéljék a kommunizmus gaztetteit, amiképpen – helyesen – a holokauszt bűntetteit is elítélte.

A Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye Alapítványának is ez a küldetése: a kommunizmus több mint százmillió áldozata emlékének megőrzése, és tragikus sorsuk megismertetése a felnövekvő generációkkal. Ezen törekvés részeként, az Alapítvány minden évben odaítéli a Truman-Reagan Szabadságérmét, egy olyan személynek vagy szervezetnek, aki/ amely tanúbizonyságát adta egy életre szóló elkötelezettségének a szabadság és a demokrácia előmozdítása, valamint a kommunizmus és a zsarnokság minden formájával szembeni ellenállás mellett.

1989-ben Tőkés László az életét kockáztatta, amikor az egyik leghírhedtebb kommunista diktátor, Ceaușescu hatalmával szembeszállt. S bár fegyvertelen és tapasztalatlan volt ebben az összecsapásban, a két alapvető dolog vértette fel: az egyedül Istennek engedelmessé hite, és azon erkölcsi meggyőződése, hogy ha zsarnokságnak ellenáll, a Mindenható megdöntheti azt! Életútja ihletet jelent számunkra, akik kiváltságos módon, szabadságban és demokráciában élünk, és reménységet mindazok számára, akik továbbra is a kommunista ideológiák miatt szenvednek.

Megtiszteltetés számunkra, hogy Tőkés László püspök urat a mai napon kitüntethetjük a Truman-Reagan Szabadságéremmel.

Washington, 2009. június 16.

A Lauer-házaspár, Tőkés László és Hámos László

Imádság

Nagy Imre vértanú-miniszterelnök emléknapiján és a Berliini Fal leomlásának évfordulóján

Felséges Istenünk! Mennyei Atyánk!

Te azt ígérted, hogy: „mi, akik egykor távol voltunk, közelvalókká leszünk egymáshoz, a Krisztus vére által; mert Ő a mi békességünk, aki egyé teszi mind a két nemzetséget lerontván a közbevetett választófalakat” (Ef. 2, 13-14).

Hálát adunk Néked azért, hogy a gyűlölség és az ellenségeskedés közöttünk magasodó, válaszfalait lerontottad!

Köszönjük Néked, Jézusunk, hogy végtelen szereteteddel legyőzted a halálosztó gonoszt, aki Téged kereszt-re feszített.

Azokra emlékezünk, akik halálig hűséges példátat követtek, és inkább vállalták az önfeláldozó vértanúságot, mintsem, hogy másokat áldoztak volna fel az istentelen ellenségeskedés szentségtelen oltárán!

Falak szövvénye és útvesztője választ el bennünket egymástól. A bűn, a hazugság, a gyűlölet, a testvéritlenség, az önzés emel közénk áthatolhatatlan választófalakat. Fajokat, nemzeteket, „osztályellenségeket”, kisebbségi közösségeket, páriákat és megbélyegzetteket taszít az emberi kizárólagosság egymással ellenséges táborokba.

Köszönjük Néked, hogy amint az eget a földdel – azonképpen az Atyát a teremtményeivel s az embert az emberrel összekapcsolod, és szeretetben egyesíted! Egyedül Szereteted és kegyelmed cselekedte és cselekedheti meg, hogy a közöttünk emelkedő válaszfalak leomoljanak, és kiontott véred árán megbékéljen ember az emberrel, nemzet a nemzettel, Káin és Ábel békében éljen, a „tékozló fiak” „atyai házadhoz” térjenek, és Te általad, hitben üdvözüljenek.

Jézus szent nevéért kérünk: áldj meg bennünket, áldd meg nemzetünket! „Békíts ki Magaddal és magammal, / Hiszen Te vagy a béke.” (Ady Endre).

Ámen.

Washington, 2009. június 16.

Tőkés László

Harc „a Gonosz Birodalma” ellen

Még elevenen él bennem annak a júniusi napnak az emléke, amikor két évvel ezelőtt, a Capitolium dombjának oldalában, George W. Bush elnök részvételével a Kommunizmus Áldozatainak Emlékművét felavattuk.

Most, a Tienanmen-téri diáklázadás kegyetlen vérbefojtásának huszadik évfordulóján Thomas Marsh impozáns emlékműve egyszerre emlékeztet bennünket a Demokrácia Istenasszonyának ledöntött pekingi szobrára, valamint – annak ihlető forrásaként – a New York-i Szabadság-szoborra. A Kommunizmus Áldozatai Emlékalapítvány által felállított Emlékhely méltó módon emlékeztet bennünket a totalitárius kommunista diktatúra véltlen áldozatainak, hőseinek és vértanúinak tízmillióira, az emlékezés révén pedig a Szabadság szimbolikus erejével készítet minket a múlt emberiség ellen elkövetett bűneivel való szembenézésre, valamint a zsarnokság ellen és a rab népek felszabadításáért viselt harc töretlen folytatására.

2007. június 12-én mondott beszédében Tom Lantos képviselő az 1956-os magyar forradalomról és szabadságharcról is megemlékezett, találó módon mutatva rá, hogy az „nem bukott el, csak elhalasztódott a győzelme”.

Húsz esztendővel a romániai forradalom temesvári kirobbanása és a hírhedt Ceaușescu-diktatúra bukása után fájdalommal kell megállapítanunk, hogy a kommunizmus elleni szabadságharcok végső győzelme még mindig várat magára. Amint

Emil Constantinescu volt román államelnök fogalmazott: az Isten- és embertelen kommunizmus „már nem képes visszatérni, de elmenni sem tud igazán”. A volt szovjet birodalomban, valamint kelet- és közép-európai csatlósállamainak posztkommunista társadalmaiban tovább él volt képviselői és átmenett örökségének káros következményei által.

Azt is mondhatnánk, hogy térségünk országaiban a kommunizmus elleni vértelen küzdelem, egy III. világháború zajlik immár húsz év óta. A demokratikus rendszerváltás békés átmenetének ez a súlyos ára. Amint Ronald Reagan elnök nevezte: „a Gonosz Birodalma” önként nem adja meg magát! A régi rezsím kiváltságosai és gonosztevői, a volt diktatúra kiszolgálói és haszonélvezői egykori hatalmukat a gazdasági életbe mentették át, majd újból politikai hatalomra konvertáltak. Éppen ezért: a kommunizmus egykori áldozatainak és utódainak mind a mai napig nem szolgáltattak igazságot. Márpedig igazság és jogosság nélkül sem igazi szabadság, sem tartós béke és stabilitás nem létezik.

Az Egyesült Államok budapesti nagykövetségével szemben két évtized után is ott éktelenkedik a megszálló szovjet „hősök” emlékműve... A forradalom 50. évfordulóján (2006) pedig a posztkommunista magyar kormányzat a diktatúra emlékét idéző, brutális módszerekkel lépett fel Budapest békésen ünneplő népe ellen. Hasonló események és zavargások sora szegélyezi Romá-

nia kommunizmus utáni, ellentmondásos korszakát, a Ceaușescu-féle nacionál-kommunizmus örökösei pedig mindmáig nem szolgáltattak igazságot az elnyomott és kiárusított kisebbségeiknek – köztük az erdélyi magyaroknak. Az eurokonform román kirakatpolitika ugyan már eljutott a kommunizmus verbális elítéléséig (lásd: Tismăneanu-féle Jelentés) – a diktatúra áldozatai iránti jóvátételtől azonban továbbra is mereven elzárkózik. A román törvényhozás és az igazságszolgáltatás „változatlanul visszautasítja azt, hogy a kommunizmus büntetteit ugyanazzal a mércével ítélje meg, mint a náciizmus nevében elkövetett rémtetteket” – állapítja meg Marius Oprea, a Kommunizmus Büntetteit Vizsgáló Intézet vezetője.

Európa, a volt vasfüggöny túlsó oldalán lévő fejlett Nyugat, sőt az Egyházak ökumenikus közössége is késlekedik az emberiség ellen elkövetett és a kommunista háborús büntettek ügyében egyértelműen állást foglalni. Húsz évnek kellett elteltelnie, míg – idén áprilisban – az Európai Parlament végre megtette az első döntő lépést ebben az irányban.

Mindezeket figyelembe véve, illesse őszinte elismerés a Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye Alapítványt – Lee Edwards elnök urat –, az amerikai „szabad világ” kongresszusát azért, hogy a ma átadott díj névadóinak szellemében, az egész földkerekségen fellépnek a totalitárius diktatúrák ellen, a rab népek védelmében, és bennünket a volt kommunista rezsimek alattvalóit is segítenek a szabadság győzelméért folytatott küzdelemünkben.

A Truman-Reagan Szabadság-Emlékérem, valamint a kommunizmus áldozatainak emléket állító globális internetes múzeum – melyet ma délután avatunk fel – jelentsen igazi elismerést és erkölcsi bátorítást mindazok számára, akik világszerte, Kínában, Tibetben, Észak-Koreában és Kubában – Isten nevében – tovább küzdenek az igazságért és a szabadságért.

Washington, 2009. június 16.

Tőkés László

A washingtoni Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye

Érmihályfalva Díszpolgárává avatták Tőkés Lászlót

Hivatalosan csak pénteken nyitották meg Érmihályfalván a XVII. Nyíló Akác Napok fesztivált, de csütörtök délután már nagyon jó volt a hangulat a központban. Délután az RMDSZ-székházban képzőművészeti tárlatnyitó volt, a művészetek kedvelői a helyi Marcsó-kör munkáiból kaptak ízelítőt. **Kovács Éva, Kovács Zoltán, Hack Lenke, Kiss György, Farkas Ferenc,** valamint **Medvesi Barna** állítottak ki alkotásaikból, melyek a fesztivál végéig megtekinthetők.

S hogy a kellemest összekössék a nagypolitikával, a Magyar Polgári Párt irodát avatott a régi Városháza épületében. Az avatón részt vett **Tőkés László** EP-képviselő, valamint **Szilágyi Zsolt** EP-képviselőjelölt is. **Kovács Zoltán** polgármester, **Török László**, a párt helyi elnöke, valamint ifj. **Szilágyi Ferenc**, MPP-s önkormányzati képviselő köszöntötték a vendégeket.

Az irodaavató alkalmából **Keresztesi Judit** mondott verset, **Marozsán Csilla** pedig népdalokat énekelt. Innen a vendégek a **Sass Kálmán** nevét viselő református gyülekezeti terembe vonultak, hogy megünnepeljék Kálvin János születésének 500. évfordulóját. Ennek kapcsán megemlékezést tartottak: Tőkés püspök mellett **Hermán M. János** professzor, előadótanácsos, valamint **Antal János**, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület külügyi tanácsosa beszélt a Kálvin-év jegyében a reformáció eme történelmi alakjáról és európai jelentőségéről.

A megemlékezésről a polgármester nőtaestre és borkóstolóra invitálta a vendégeket a Bartók Béla Művelődési Házba. Itt négy kórus is vendégszerepelt: a helyiek mellett a margittaiak, a székelyhídiak, és Magyarországról a nyírbéltekiek segítettek a jó hangulat kialakításában. Ez alkalommal adta át a polgármester Tőkés Lászlónak Érmihályfalva várossá nyilvánításának 20. évfordulója alkalmából a **díszpolgári címet**. A Helyi Tanács április 28-i ülésén döntött arról, hogy Érmihályfalva várossá nyilvánításának 20. évfordulója alkalmából négy díszpolgári címet adományoz. A kitüntetettek egyike **Tőkés László** püspök, EP-

képviselő, aki egyéb elfoglaltsága miatt nem vehetett részt a **Nyíló Akác** Napokon rendezett pénteki ünnepi ülésen, ezért egy nappal korábban, csütörtök este vette át az oklevelet.

A kórustalálkozóra a kultúrházba érkezettek tapssal köszöntötték a színpadra lépő püspököt, aki Kovács Zoltán polgármester mellett állva hallgatta meg az előljáró által írt és felolvasott laudációt. Ebben szó esett egyebek mellett Tőkés László azon életfilozófiájáról, hogy „nincsen olyan helyzet, amiben ne lehetne valamit tenni”, illetve céljáról, mely szerint szemben hatalommal, globalizációval, beolvasztási kísérletekkel a hit útjára vezetni „övéit”, a közép-európai magyarságot.

Az érmihályfalvi kötődésekre térve a polgármester felelevenítette a helyi gyülekezetben tett szolgálatokat, szoboravatákon és más rendezvényeken volt részvételeket, védnökségeket. Megemlítette, hogy egy héttel korábban az Amerikai Egyesült Államokban a **Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye Alapítvány** idén **Tőkés Lászlót** tünteti ki a **Truman-Reagan Szabadságéremmel**, melyet korábban II. János Pál pápa, Václav Havel cseh-, illetve Lech Walesa lengyel államfő is megkapott. A maga rendjén az érmihályfalvi díszpolgárság is van olyan értékes, mint az Amerikában kapott, mondta köszönő beszédében **Tőkés László**, aki a közelgő EP-választásokra utalva így fogalmazott: „Az önök ereje nélkül nekem sincs erőm”.

Reggeli Újság/Erdo.n.ro
2009. május 14.

LAUDÁCIÓ Ft. Tőkés László püspök, európai parlamenti képviselő DÍSZPOLGÁRI kitüntetéséhez

„azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van” (Róm. 8, 28)

Ft. Tőkés László püspök, a temesvári „ostrom” hőse gyermekkorában, fiatal egyetemistaként, lelkeszként, egyházvezetői és politikai pályafutása alatt mindig Isten szeretetében élt. Húszéves püspöki ténykedésével, a közszereplés vállalásával bebizonyította kisebb és nagyobb közösségének, hogy „nincs más választásunk, csak a hit”. Nincs más választásunk, mint Istenben bízni, Istent szeretni, és akkor minden javunkra lesz. Az emberi rosszindulat, irigység, a támadások, az „ostrom” nem éri el a célját.

Idézem az életfilozófiáját: „amióta az eszemet tudom, amióta felnőtté váltam, mindig az volt az alapvető hitbéli életfilozófiám, hogy nincsen olyan helyzet, amelyben ne lehetne valamit tenni, cselekedni” (Temesvári mementó).

Ez az életfilozófia csak erős hitre épülve működik. Így tudjuk megérteni a mozgatórugóját annak a hihetetlen kitartásnak, akaratnak, a hatalmas energiának, amelyet az igazság keresésében, nemzeti közösségünk felemelkedésében, egyházunk megtisztításának és megújításának a szolgálatába állított.

A fáradhatatlan munkavégzés, utazás életének szerves része. Célja, hogy az övéi, nemzeti közösségünk, a közép-európai magyarság megtalálja a hit útját, szeressék Istent, szeressék az Igét, szeressék egymást, mert akkor minden a javukra lesz.

Teljes erőbedobással, hittel kell küzdeni a Sionért s az igazságért, a csángókért, a nemzeti demográfiai mutatók javításáért, a demokrácia győzelméért, az egyházi és társadalmi helyzet javításáért, az egyházi oktatásért, az autonómia megvalósításáért. Szemben az Erővel, a hatalommal, a globalizációval, a kirekesztéssel, a beolvadással.

Következetes harccal, az ő vezetésével szereztük vissza az ingatlanokat: püspöki palota, sportpálya, iskolák, parókiák; akkreditálták a Partiumi Keresztény Egyetemet; a zilahi, szatmári, nagyvárad református kollégiumok az egyházi oktatás bástyái lettek, közösségünk megtalálta a kiutat a nehéz helyzetből.

Egyházi, politikai, szépirodalmi munkásságát több mint tíz kötet őrzi. Fáradhatatlanul küzd a kultúra népszerűsítéséért, az erdélyi szépművészet felemelkedéséért, felkarolva a hagyománymegőrzés fontosságát.

Vádaskodások keresztüztében, de a szabadság vágyával és reményével átitatva, minden nemes ügyet felkarol, segít, bátorít.

Érmihályfalva, az Érmellék „Fővárosa”, a kistérség központja, a Partium egyik legrepresentatívabb református gyülekezete, Sas Kálmán és az „ermihályfalvi csoport” szellemisége, az emberek ragaszkodása, őszintesége vonzotta a Püspök urat. Számtalan szolgálat, baráti látogatás, egyházi és politikai rendezvény, szoboravatás alkalmával, a Nyíló Akác Napok vendégeként, előadóként, fővédnökként, igehirdetőként tisztelhetjük az elmúlt húsz évben.

Jó tanáccsal, anyagi segítséggel, kapcsolatok teremtésével segített bennünket, a helyi vezetőséget, egyházi szervezeteket, civil kezdeményezéseket, iskolákat, nőszövetségeket.

Sok-sok kedves vendég látogatott társaságában Érmihályfalvára. Az Érmellék felemelkedése, gazdasági fejlődése, munkahelyek teremtése, a mezőgazdaság, a környezetvédelem fellendítése csak néhány kezdeményezés a sok közül. Kazinczy, Ady, Kölcsey utódai támaszt találtak a Királyhágómelléki Református Egyházkerület vezetőségében, személyesen a Püspök úrban.

„Isten segítségével bízva, hittel és reménnyel nézzünk szembe a feladatokkal” –idézte többször a boldog emlékeztű Márton Áron püspök szavait.

Küzdött és küzd az ökuméné megvalósításáért, a falak lebontásáért, hidak építéséért emberek és felekezetek között, politikai hovatartozás nélkül.

Mi, Érmihályfalva város önkormányzata, helyi tanácsa nem ajándékozhatunk díszdoktori címet, de örömmel nyilvánítjuk Ft. Tőkés László urat Érmihályfalva város

DÍSZPOLGÁRÁNAK.

Tettei bizonyítják, hogy a lebontott falak után a romokat is el kell takarítani, és jól jön a segítség, józan látás, jó tanács.

„Olyan jövőt látunk magunk előtt, amelyet egy évtizeddel ezelőtt még remélni sem mertünk volna, de még nem látjuk, hogyan fogunk oda elérni”.

Érmihályfalva zarándoklata folytatódik, mindenkinek el kell foglalja az őrhelyét, a hit erejével, a barátok segítségével, a politikusok jóindulatával.

A Szentlelket hívjuk közbenjárónak, pártfogónak. Így a világ zűrzavarában minden a javunkra lesz.

A püspök urat kérjük, hogy díszpolgárként imádkozzon Érmihályfalváért, Érmellék felemelkedéséért, nemzetünk megmaradásáért.

KOVÁCS ZOLTÁN
polgármester

Érmihályfalva, 2009. április 28.

Tőkés László lemondott a püspöki tisztségéről

Tőkés László a Királyhágómelléki Református Egyházkerület mai, 2009. június 19-i rendes nyári Közgyűlésén benyújtotta lemondását püspöki tisztségéről.

Mint ismeretes, 2007-ben, az év végi közgyűlés határozata értelmében Tőkés László EP-képviselőségének csonka mandátuma idejére a püspöki jogkörét Csúry Istvánra ruházták át, aki helyettes püspökként irányította az Egyházkerületet. Tőkés László azóta a külügyi és ökumenikus képviselőt látta el, valamint fenntartotta magának az igehirdetés jogát is.

Jelen helyzetben, amikor teljes értékű, öt éves mandátumot nyert el az erdélyi választók jóvoltából, Tőkés László megfogalmazásában „nem volna való, hogy továbbra is fenntartsuk a »felemás« helyzetet”. 2007-ben nem látszott, mi fog történni 2009-ben, ezért akkor ez a lépés szükségesnek mutatkozott, de ma már lezárult az első fejezet, és sem szükségesnek, sem indokoltnak, sem helyesnek nem tartja ezt a felállást. Külön kiemelte és megköszönte Csúry István helyettes püspök nehéz szolgálatát.

A leköszönő püspök az elismerés hangján szólt az Egyházkerület segítségéről, illetve a lelkipásztorok támogató-sárol az erdélyi magyarság európai képviseletét biztosító korteshadjárat során; a lelkészek nem voltak kicsinyesek, szűkkeblűek, nem viselkedtek „szektás módra”, amikor az erdélyi magyar közösségünk nemzetközi képviseletéről volt szó – mondotta –, tudatosították, hogy az európai parlamenti képviselőt mind nemzeti közösségünknek, mind pedig az Egyházkerületnek fontos.

A KRE Közgyűlése elfogadta Tőkés László lemondását. Ezután egy hónapos „felmondási” idő következik, amely alatt Tőkés László lezárja a rendszerváltástól tartó püspöksége időszakát. Majd időközi választáson egy teljes jogkörű püspököt választanak egy évre, utána 2010 októberében az egyházkerület kebelében általános tisztújításokra kerül sor, amely alkalmából megválasztják a teljes – hat éves – mandátumú új püspököt.

Nagyvárad, 2009. június 19.

Nyilatkozat. 19 év után

2007. december 7-i rendkívüli ülésén a **Királyhágómelléki Református Egyházkerület Közgyűlése** határozatban mondta ki és hagyta jóvá, hogy „európai parlamenti szolgálatom idejére a püspöki tisztség viselését, valamint püspöki jog- és hatásköröm gyakorlását... Csúry István püspökhelyettesre ruházom át”.

A 2007–2009 közötti időszakra terjedő európai parlamenti csonka ciklus lejártával ez a szabályozás elveszítette érvényét.

A következő, teljes EP-ciklusra való megválasztatásom nyomán kialakult új helyzet rendezése ügyében szintén az Egyházkerületi Közgyűlés volt hivatott dönteni. 2009. június 19-i rendes ülésén Egyházkerületünk legmagasabb szintű testülete jóváhagyólag tudomásul vette a püspöki tisztségről való **lemondásomat**, és Egyházunk Kánonjának előírásai értelmében – a folyamatban lévő egyházkerületi ciklus (2005–2010) hátralévő időszakára terjedően (2009–2010) – **időszaki választást** rendelt el.

A választás kiírásáról és lebonyolításáról 2009. július 17-i, rendkívüli kihelyezett ülésén, **Érmihályfalván** – szintén – az Egyházkerületi Közgyűlés fog intézkedni.

Lemondásom a Közgyűlés időpontjában fog hatályba lépni. Ezen időpontig a 2007. december 7-i átmeneti szabályozás marad érvényben.

Lemondásom legfőbb **indoka**: az új EP-mandátumom megszerzése nyomán kialakult **új helyzet**. Másfél évvel ezelőtt, a csonka ciklusra való tekintettel, az Egyházkerület – értelemszerűen – **átmeneti** megoldásban gondolkodott. Minekutána viszont az **ideiglenes** állapot – újraválasztatásom által – véglegessé vált, az egyházkerületi ciklus hátralévő részére „címetes” püspökségemet indokolatlan volna fenntartanom.

Ezzel párhuzamosan **Csúry István** helyettes püspök tisztségének ideiglenességét sem kívánatos az eredetileg kitűzött időn felül meghosszabbítani. Az egészséges **felelősségmegosztás** elve szintén az új helyzetnek megfelelő törvényes rendezés mellett szól.

Köszönet illesse az egész Egyházkerületet, gyülekezeteit, híveit és lelkipásztorait, valamint vezető testületeit, nem utolsósorban pedig Csúry István szolgatársamat és munkatársaimat az átmeneti időszakban végzett szolgálatukért. Európai képviselőiségemet magam is szolgálatnak tekintetem.

Köszönet azért a bizalomért, mely tizenkilenc évvel ezelőtt az Egyházkerület élére állított – utóbb pedig az Európai Parlamentbe juttatott. Anyaszentegyházunk és Nemzetünk értékeit és érdekeit külső formájában megváltozott szolgálatom további idejében is ugyanazzal a hitbeli elkötelezettséggel kívánom képviselni, mint annakelőtte.

Jövendőnkre nézve álljon itt **Salamon** király bölcsességének szava: „Ahol nincsen vezetés, elvész a nép. A megmaradás pedig a sok tanácsos által van” (Pd. 11,14).

Nagyvárad, 2009. június 22.

Tőkés László püspök
EP-képviselő

Szigorúan ellenőrzött evangélium

Könyv a Securitate és az egyház kapcsolatáról

Molnár Jánosnak az 1989 előtti totalitárius rendszer „piszkos világát” felelevenítő, **Szigorúan ellenőrzött evangélium** című könyvét mutatták be Nagyváradon, a hatodik alkalommal megrendezett Partiumi Írótábor keretében.

„Ez a könyv nem a besúgókról szól, hanem az akkori rendszerről próbál ismereteket nyújtani” – vallja Szigorúan ellenőrzött evangélium című könyvéről a szerző, aki az írótábor alkalmával mutatkozott be a nagyváradi olvasóknak. A romániai magyar sajtó a könyv bemutatóján elhangzottakról tudósítva írja: azt a rendszert ismerteti a könyv, amely „az élet részévé vált, melyben kevés biztos pont volt, és amelyben kevesen tudták legyőzni a félelmüket”.

A **Partium Kiadó** gondozásában megjelent kötet az akkori politikai rendőrség munkájába enged bepillantást, számos, az egyházi életben tevékenykedő és megfigyelt személy, valamint besúgó, „szekus” tisztek nevének felfedésével. Voltak lelkészek, akik megtagadták a hírhedt Securitatéval való együttműködést, voltak, akik kényszer alatt jelentettek. Voltak azonban olyanok is, akik önként vagy zsarolhatóságuk miatt.

Demeter Szilárd, a Partium Kiadó igazgatója méltatta a könyvet, amely a kommunizmus emberi drámáiról beszél, és a további átvilágítások fontosságát hangsúlyozta. **Tökés László** európai parlamenti képviselő, aki a Királyhágómelléki Református Egyházkerület (KREK) püspöke volt hosszú időn keresztül, elmondta: fel kell tárnai a múltat, szembe kell nézni vele, a kommunizmust pedig „meg kell haladni”. „Sok minden másként alakult volna, ha rögtön 1989 után tiszta vizet öntenek a pohárba. A régi rendszer kiszolgálói, haszonélvezői sokat ártottak és árthatnak mindaddig, amíg a szeku „nyugdíjba nem vonul” – idézi az EP-képviselőt a bukaresti Új Magyar Szó. A református egyház megtisztulása fontos, és csak a tisztázott múlt lezárásával lehetséges a megújulás – mondta Tökés.

MTI, 2009. július 6.

Demeter Szilárd: Nincs k

Talán mindannyian emlékszünk még Esterházy Péter *esetére*. Befejezi a *Harmonia Caelestis*, pontosabban kiadás alatt a – most maradjunk ennél – családregény, még javítgatja a kefelevonatot, amikor szembesül azzal, hogy apja Csanádi fedőnéven „titkos megbízott” volt, ügynök, ha úgy tetszik, mi úgy mondjuk: besúgó.

Esterházy megírja ezt is, a *Javított kiadás* című könyvében mássalhangzóval jelzi, ahol sír, elerednek a könnyei, *k*, ennyi: *k*.

Amikor Molnár János *Szigorúan ellenőrzött evangélium* című könyvének kéziratát először olvastam, nemigen tudtam, hogyan viszonyuljak hozzá: lezárom a gépet, kilépek az ajtón, köszönök **XY**-nak, vigyázok, ne lássa rajtam, hogy őt olvasom, ő is benne van; mert tudom, hogy szűkebb környezetemben, Nagyváradon, a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben ezt a könyvet így fogják olvasni, benne vagy, nem vagy benne, benne leszel a további kötetekben, ha ebben nem vagy benne – így kérdezik tovább ezt a történetet, ezeket a történeteket.

Mondhatjuk, persze, hogy mindenki benne van, benne volt, aki akkor élt, ilyen volt a rendszer, és ez is egy álláspont, megérteni a rendszert, mintha az felmentené az egyént, *nincs akkora* egyéni felelősség, a rendszer volt a bűnös, nem ő, elmúlt, lejárt, felejtjük el, ne foglalkozunk vele, hiszen *azóta* mennyi jót tett, jó ember.

„...Az informátor – idézzük Molnár Jánost – a legritkább esetben elkötelezett kommunista, sőt, rendszerint egy ellenségesnek, vagy legalábbis gyanúsnak minősített csoport, tár-

▶ sadalmi réteg tagjaként épp azért szemelték ki, hogy feltűnésmentesen informálódhasson övéi között. **Volt lehetősége a választásra.** És innentől, a választás aspektusainak sokrétűségétől kezdve válik az informátorok története a kommunizmus emberi drámájává...” (Kiemelés – D. Sz.) Volt lehetősége a választásra tehát.

Igen ám, viszont Demeter M. Attila a *Magyar Kisebbség* „A pártállami diktatúra titoktanításáról” szülő, 2007/1–2-es számában rámutat: „A totalitárius rendszerekre az volt jellemző, hogy *nem választható alternatívákat kínáltak fel* a polgároknak. Sokan, feltételezhetően Szilágyi Domokos is, kényszerhelyzetben lettek besúgókká. És pontosan ez a rendszer specifikuma: olyan választási helyzetek elé állítja a polgárait, amelyek nem valódi választási helyzetek, embertelen választási helyzetek stb.” (Kiemelés az eredetiben.) Tegyük hozzá, a filozófus szerint „ez ugyan nem menti fel az egyént a felelősség alól, de megmutat valamit a rendszer természetéből”. A továbbiakban azt írja: „Kivételesen jellemes, erős erkölcsi meggyőződésű emberek mondhatják ilyen helyzetben, hogy: inkább a halál, csak hogy többnyire nem vagyunk kivételesen jellemes emberek, s az »inkább a halál« pedig nem épeszű választási alternatíva.”

Molnár János a következőképpen fogalmaz: „A dráma erkölcsi vonatkozásait kihangsúlyozza az a helyzet, amikor az informátor egy vallási közösség bármilyen szintű vezetője (lelkész, pap, rabbi, imám, presbiter stb.), vagyis tisztségénél fogva, eskü terhe alatt, emberi titkok tudója és őrzője. Amikor tisztségénél fogva a rábízott egyén és közösség emberi integritásának védelmezője kellene legyen. Vizsgálódásom ezt a szempontot tekinti a legmértvadászabbnak, mert arra a kutatói tapasztalatra épül, hogy a lelkész-informátorok igen kis része az, akit karrier- vagy hatalomvágy motivál, aki örömet leli a kiszolgáltatottak kiszolgáltatásában, vagy konkurenciának tekintett kollégáinak a befeketítésében. Többségük emberi gyengeségek, szenvedélyek rabjai, akik a túlélési életstratégia részeként vállalták, hogy valamilyen szinten információt szolgáltatnak kollégáikról, vagy a rájuk bízott hívekről. Illetve többnyire valóban többre érdemes sze-

Molnár János, Demeter Szilárd és Tökés László

mélyiségek, akik felvállalják, hogy tehetségük kibontakoztatását akár valamilyen szintű informatori szolgáltatás árán is megvalósítsák. Félreértés ne essék, ez a megközelítés nem ment fel senkit a felelősség alól, de biztosítja egyrészt azt a minimális objektivitást, ami a tudományos kutatás egyik elengedhetetlen feltétele, másrészt azt az empátiát, ami nélkül emberi sorsokat ábrázolni torzító egyoldalúsághoz vezet.”

Nézzük csak: két ember – **A** és **B** – utaznak a vonaton. **A** kétkezi munkás, **B** lelképásztor. **A** a rendszer ideológiai kedvezettje, elvileg az „ő országa” Románia Szocialista Köztársaság, neki találták ki, **B** országa „nem evilágról való”, hivatásszerűen adagolja a „nép ópiumát”, eleve a rendszer ellenségének van kikiáltva. **A** és **B** beszélgetnek. Nem tudjuk, hogy **B** elmondta-e **A**-nak, mivel foglalkozik, vagy csak elnyerte **A** bizalmát, mindenesetre **B** – adatolja Molnár János e könyv 255. oldalán – „egy fiatalemberről is jelent, akinek a nevét is megjegyezte, akit a vonatban ismert meg. Az illető panaszkodott, hogy leszerelt a miliciától, mert nem akarták figyelembe venni, hogy szeretne Bihar megyébe kerülni. Asztalosként dolgozik Nagyváradon, hallgatja a SZER-t, és igazat ad nekik. A [most maradjunk ennél] **A** nevű fiatalembert beazonosítják, és felhívják a Bihari Felügyelőséget, kísérik figyelemmel.”

Ezt magyarázza meg nekem valaki. Nincs k.

Hiába, hogy ilyen a totalitárius rendszerek természete, hiába, hogy a lelkész is emberből van – **B** ez esetben a rosszat választotta. Merthogy,

mondja Schelling, az emberi szabadság lényege éppen abban áll, hogy képesek vagyunk a jóra és a rosszra, és itt a hangsúly az és-en van. **B** tudta, hogy a jelentésével árt **A**-nak, belülről ismerte a rendszert, tisztában lehetett az információ következményeivel. **B**-nek **A** az égadta világon semmit nem ártott, ha fogalmazhatunk így, **B**-nek nem ez volt a dolga, nem erre szervezték be (kollégájáról kellett volna „informálódjon”).

De nézzük másképp: tegyük fel, **B** azt hitte, hogy **A** besúgó (volt milicista, ugye), és magát védendő jelentette fel őt (a foganatosított intézkedésekről nem tudhatott, nem előtte hozták meg a döntéseket). Merthogy ilyen volt a rendszer, a legegyszerűbb emberi kapcsolatokat is megmérgezte, családtagok jelentgették fel egymást, senki nem bízott senkiben, és pont ez volt a Szekuritáté célja.

Csökkenti-e **B** felelősségét a második verzió?

Nem. Molnár János ebben a könyvében megmutatja, hogy még a rossz választások esetében is létezett olyan megoldás, amikor aránylag tiszta lelkiismerettel ki lehetett szabadulni a csapdahelyzetekből: például ugyan aláírtál egy jelentési kötelezvényt, utána viszont teljesen érdektelen információkat szolgáltatnál mindaddig, amíg használhatatlannak nem minősítettek, és le nem zárták a „megfigyelői” dossziédát (és többnyire áttettek a „megfigyeltek” közé). Fentebb, **B** történetében nem az „inkább a halál” dilemmáról volt szó, legfeljebb egy kis kényelmetlenségről, amennyiben **A** szintén informátor lett volna. ▶

Ha mélyen magunkba nézünk, sejtjük, valószínűleg az első variáns igaz, **B** túlteljesített, megemlítettette ezt is. Ezért nincs k.

Pedig szerettem volna, hogy legyen, hiszen személyesen érint ez az egész. Nekem csak életem első tizenhárom évét „vitte el” az a világ, viszont gyermekként *az élet szép*, ezért túl sok ilyen irányú tapasztalatom nincs. Ellenben végignézem a szüleim generációját, akik legszebb és megismételhetetlen éveiket töltötték ilyen körülmények között, emlékszem nagyapámra, aki büszkén mutogatta, mi *volt* a miénk még az államosítás előtt, és látom, mennyire akarnak felejteni.

Semmi heroikusát nem találnak abban, hogy túléltek a kommunizmust. Valószínűleg semmi heroikus nem volt benne. Sőt, kissé mintha szégyenkeznenek is. Idősebb írókkal beszélgetve éreztem, kényelmetlen a téma, hazudni kellett, hát dicsőretet hazudtak, tömjént, szép jelent.

Piti kis történeteik vannak, emiatt elmaradt a katarzis kilencven után. Talán ezt szégyellik.

De akkor sem értem, hogy miért nem téma többmillió ember megnyomorított élete, nem beszélve a deportáltakról, a bebörtönzöttekről, a kivégzettekről.

Nem értem, hogy kilencventől errefelé miért nem hajtották el dühödten a hatalomba, közéletbe stb. visszaszívargó kommunistákat, hiszen igazán tudhatták, mire képesek.

Rádásul jelen esetünkben egyházi emberekről van szó, tehát bűnről és bűnbocsánatról kellene, hogy beszéljünk. Ehelyett „leleplezésekről” szólunk, arról, hogy a kommunizmus hazugságra épülő világa után további húsz évet hazudoztunk. Mert fogadjuk el, hogy a totalitárius rendszerek valóban nem biztosítanak valódi választási lehetőséget. De hogyan magyarázzuk az azóta eltelt húsz évet?

Molnár János „a kommunizmus emberi drámáiról” beszél.

Nos, sikerült kilúgozni szenvedéseikből mindent, ami nemes, ami katarikus erővel bírhatott volna, ami áteszményítette volna nyomorúságukat. Az empátiámat hazudták el.

Ezért nincs k.

Az átvilágítási folyamatot ennek ellenére folytatni kell. Egyéb haszna mellett: legalább a szegényt ne hagyjuk örökül utódainkra.

Hermán M. János: Jelentem a világnak...

Hatvanegy éves koromban, Isten színe előtt, fölemelt fővel várom ítélő bírámat az égből. Kijelentem, hogy a román állam hajdani vagy mai, Securitate néven nevezett intézményének, tisztjeinek, legénységének vagy műszereinek soha, semmilyen együttműködési vagy szervezési nyilatkozatot alá nem írtam, azt szóban meg nem ígértem, soha, egyetlen jelentést sem írtam és sem szóban, sem írásban nem jelentettem fel soha senkit.

Soha, semmilyen támogatást nem kértem ettől a szervezettől!

A Securitate kolozsvári, beszercei és marosvásárhelyi épületeibe sokszor hívtak, beparancsoltak, soha sem jelentkeztem önszántamból. A szekuritátások rábeszéléseinek, vallatásainak, zsarolásainak egyetlenegyszer sem engedtem. Részemről mindig ugyanaz volt a válasz a kioktatások és vallatások alkalmával: majd figyelmeztetem a Securitate Hivatalát, ha Románia ellenségeivel találkozónék. Kijelentem, hogy még ilyen jellegű jelentést sem írtam, sem szóban nem közöltem. Kijelentem, hogy amíg a CNSAS irattárában őrzött szekus irományokat nem láttam, addig soha sem tudtam arról, hogy engem „Herta”, „Jókai” vagy „Zsigmond” néven neveztek a Securitate alkalmazottai a rólam készült feljegyzéseikben. Egy hajdani idős barátom megsúgta, hogy ő „Külföldi úr” néven kellett jelentsen engem, ennek azonban nincs is nyoma az eddig előkerült irattartóimban...

Molnár János: Szigorúan ellenőrzött evangélium című kötetében (2009 júniusa) a szerző a Securitate reám vonatkozó iratainak elemzése alapján megismétli a szekusok egyoldalú állítását, hogy somkeréki lelkész koromban úgynevezett informátoruk voltam. Pontosabban: besorol a bizonytalan kilencek csoportjába. Meg kellett érjem: megfigyeltből megfigyelő, vagy fordítva. Ez ellen végérvényesen tiltakozom. Még annak a feltételezése is fáj, hogy akárcsak egy napig is a Securitate informátora lehettem volna. A Securitate Hivatalának nincs és nem is lehet birtokában „informátorságomra” vonatkozó bizonyítéka, mert én semmi effélet nem követtem el.

Ezért jelentem a világnak, hogy a szekuritátés irattári állítást rágalmaszának tartom, és mélyen sérti az integritásomat. A Securitate az én szememben gyilkos bünszövetkezetnek számított, amely ítélet alá esik.

Holland állampolgárságú feleségemet, családomat, barátaimat folyamatosan tájékoztattam a Securitate fogásairól és gyöttréseiről. Bevetették ellenünk a megfélemlítés eszköztárát, bizánci módon zaklattak éjjel és nappal, szabotáltak és bosszantottak. Aki ismeri az életemet és a családom sorsát, az tudja, hogy miken mentünk keresztül, azt, hogy olyan idők is voltak, amikor alattomosan halálra kerestek. Ma is fülembe cseng Édesapám szava: piszkos világot értünk fiam...

Kérem a tanúk, valamennyi becsületes embernek a segítségét, így a Molnár Jánosét is, ahhoz, hogy nyíltan, reám és családomra vonatkozó dokumentumokhoz juttassanak minket, beleértve az emlékeiket is, hogy több helyről is feltárhassuk annak a korszaknak a praktikáit. Igényeljük az irata-

Hermán M. János

inkat az államtól, mindet, követeljük a múltunk hamisításának és ködösítésnek a leállítását. Esetemben nem akarok sem másodsor, sem annyiadikszor szenvedő áldozattá válni, még félreértés miatt sem.

Jelentem azoknak, akiket illet, hogy eddig egyetlenegy besúgónk sem jelentkezett bocsánatkérésre, pedig meg van írva, hogy minden, ami a napvilágra jő, világosság (Efézus 5:13).

Gondolják végig az együttérzők, hogy tizennégy éves korom óta miért figyeltek és üldöztek annyira! Számomra a keresztyén ember méltósága volt a mérték, ma is ezt valom, egyedül az Úrban dicsekedve (II.Kor.10:17), hogy lelkiismeretem szerint, hitben tarthattam ki a veszélyes helyzetekben.

Kérem, hogy jelentkezzenek a besúgóink is meg a szekuritátés hivatalnokok, hogy könnyíthessenek a lelkiismeretükön és jóvátevőleg működjenek közre a múltunk történéseinek tisztázásában. Lelkészként hiszem és vallom a bibliai áldás és átok erejét, amelyre most azért utalok figyelmeztetőleg, hogy a névtelenség vagy az álnév mögé búvó gonoszokat és vádaskodókat nem védi meg a sötétség. Nincs oly rejtett dolog, ami napfényre ne jöne! (Mt. 10:26-27). Továbbá azért, hogy a becsülettel, az étellel és a halállal visszaélő Securitátét, a káromlókat, valamint a perverzításokat és a banalitásokat, Pál apostollal szólva, átadhassuk a Sátánnak (I. Tim.1:20). Keresztyén hitvallásunk kötelességként írja elő a felebarátaink jó hírnevének előmozdítását, ez pedig komoly ügy. A kulcsok hatalma az Anyaszentegyházra bízott, tehát hirdetni kell és élni kell vele, hogy az arra vágyók megtisztulhassanak!

Románia egészségének vonatkozásában régóta szükségesnek tartom az egyházi és polgári testületek átvilágítását, a korrupció megfékezése és a szekus államiság örökségének a felszámolása érdekében. Mindenki adjon számot magáról!

Önértékelésünk legyen becsebb, mint az erőszakszervek kartotékja. Adja Isten, hogy olyan nyílt társadalommá válhassunk, ahol többé nem lesz tiltott az Evangelium.

A jóakarátú embereknek áldást és békeséget kíván:

Hermán M. János

Hermán M. Jánosnak, s akiket még illet

Molnár János

Kedves János!

Köszönöm, hogy Családodnak, Barátaidnak és a Világnak címzett „jelentésed” nekem küldött kísérőlevele szerint még barátodnak tekintesz. Az általam neked okozott „égbekiáltó sérelem” ellenére. (Én függetlenül a te benned dúló érzelmektől, változatlanul becsülöm és tiszteltem mindazt, amit 61 év alatt kiteljesítettél.) Elfogadva, hogy az érintett egészen más szemmel nézi a saját történetét, mint a kívülálló, illetve, hogy ténylegesen mi történt, azt csak ő és az őt „megdolgozó” tisztak tudhatják, továbbra is fenntartom, hogy:

1. A „Szigorúan ellenőrzött evangelium” I. kötetének azon része, amely az általam neked önszántadtból átadott, általam sohasem igényelt iratgyűjtő alapján készült, *nem a te informátori beszervezésedről szól.*

2. A kb. 21 oldalas szövegből egymásfél oldal foglalkozik az iratgyűjtő szerinti szervezési akcióval. Ebben kifejezetten azt állítom, szintén az iratok alapján, hogy a szervezéssel valami nem stimmel, mert nem tartalmazza azokat a kötelező elemeket, amit a szervezéskor a leendő informátortól „ki kell venni”, hitele tehát erősen megkérdőjelezhető. Ebben az is le van írva, hogy panaszolják, nem vagy hajlandó információt adni az ismerőseidről. Vagyis senki (én biztos nem) nem állítja, hogy te bárkit feljelentettél volna. (A nekem átadott iratokban még a Securitate sem!) Hogy a rólad szóló anyagban, durván egy évig mint „nem engedelmeskedő informátort” tartanak nyilván, erről én nem tehetek. Vagy elfogadom – ha fenntartásokkal is – a fennmaradt dokumentumokat kiindulópontként, vagy nem. Ha nem, akkor viszont senki esetében sem fogadhatom el. Akkor az üldözés tényeit sem tekinthetem hitelesnek. De akkor minek alapján lehet valamiről, valakiről bármit is állítani? A Csiha Kálmánnal való összehasonlítás nem helytálló. Ugyanis a rendelkezésre álló adatok szerint Csiha a Vallásügyi Államtitkársággal volt hajlandó tárgyalni, mint hivatalosan az egyház fölé rendelt szervvel. Hogy tudatában volt-e annak, hogy a magukat a Vallásügyi Államtitkárság embereinek mondó személyek, valójában magasrangú szekusok voltak, arra (eddig) nincs bizonyíték. A „besorolásodat” ez indokolja.

3. A további 19 oldal a te „küzdelmes életedről”, „fájdalmas meghurcoltatásaidról”, az ellened és családod elleni megtorlásokról, kompromittáló álhírterjesztésről, stb. szól. Hogy ez mennyire elnagyolt, nyilván nézőpont kérdése. Ha mennyiségi mutatók (pl. oldalszám) szerint hasonlítom össze mások anyagaival (amit szerkesztési szempontokból meg is kellett tennem), úgy vélem, arányos. Nyilván húsz év szenvedéseire képest aránytalanul kevés.

4. Tudom, a téma iránti hiperérzékenységedet a „titoktalanításban” vállalt szereped, egyházpoltikai meggondolások, és még annyi minden magyarázza. Ez nézetem szerint egyáltalán nem baj. Sőt! Csak maradj is ilyen, tarts ki továbbra is vélt vagy valós igazságaid mellett, harcolj értük, ahogy a szíved diktálja. Hogy most speciel indulataid hulláma engem is el-elborít, a vállalással, amit elkezdtem-elkezdünk, együtt jár. A szükséges rossz, ha úgy tetszik. Nyilván te is ismered a székely mondást: nem az a legény, aki adja, hanem aki állja. (Persze, mint minden mondás, ez is sántít egy picit, de hát ez a mondások természete.) Isten áldása legyen minden további munkálkodásodon.

Barátsággal:
Molnár János

Forró László: Múlt és jelen

Kovács Zoltán főgondnok és Forró László előadótanácsos

Mindenekelőtt jó tudni azt, hogy az Egyház nem tud jobb lenni, mint az a társadalom, amelyből vétetett, papjaival és híveivel együtt. Mégis hivatása, hogy jobb legyen!

A *Szigorúan ellenőrzött evangélium* első kötete megjelenése után, illetve a CNSAS által kiadott dokumentumok nyomán, örvendek annak, hogy a Református Egyház jobb tudott lenni. Azzal a híreszteléssel ellentétben, miszerint minden lelkész besúgó volt, nagyobb része sosem lett hűtlen esküjéhez, vagy pedig „kijátszva” a letűnt rendszer titkosszolgálatát, sosem lett áruló.

Két dolog vetődik fel: egyik az, hogy mégiscsak lehetséges volt az ellenállás, s a másik rögtön ebből következik: annál nagyobb azoknak bűne, akik pénzért, állásért, karrierért vállalták az ateizmus szolgálatát.

A tisztánlátáshoz hozzátartozik az, hogy a Királyhágómelléki Református Egyházkerület, jelesen Tőkés László püspök a kezdet kezdetétől szorgalmazta a múlt lezárását, úgy az egyházkerületi testületi gyűléseken (közgyűlés, zsinat), mint a nemzetközi fórumokon (Edinburgh-1995, Nagyvárad RVSZ gyűlés-2002, RVSZ ghánai nagygyűlése-2004, Trondheim-2003, Nagyszében-2007, Healing of Memories konferenciasorozat stb.).

1990–2008 között minden érintett számolhatott azza, hogy előbb-utóbb sor fog kerülni a múlt feltárá-
sára.

Ez időszakban egyetlen sikernek az számított, hogy az 1998-as egyházi tisztújításokon minden jelöltnek nyilatkoznia kellett arról, hogy együttműködött-e valaha az ateista diktatúra szerveivel. Ez az iratanyag egyöntetűen azt tartalmazza, hogy mindenki „tiszt”, és soha semmi köze nem volt a hírhedt Szekuritá-téhoz.

Ez a csekély részeredmény elég ahhoz, hogy az ügynökök aktivizálódjanak és kezdjék elhinteni a konkolyt, miszerint épp Tőkés püspök volt a rendszer embere (a szatmári zsinattól az Alison Mutler perig).

Az a tény, hogy az önkéntes átvilágításnak az égvilágon semmi eredménye nem volt, jelzi, hogy a kollaboránsok bíztak az Ortodox Egyház ellenállásában és hitték azt, hogy az egyházi embereket soha nem fogják átvilágítani.

A CNSAS irattárának megnyitásával egyre nyilvánvalóbb lett az, hogy ami késett, nem múlik.

Az első részeredmények megjöttével kiment az utolsó körlevél, melyben felszólítják a volt kollaboránsokat a bűnbánatra és bűnvallásra. Ekkor még belsőleg rendezhető lehetne a kérdés.

Könnyű kitalálni: a körlevelet válasza sem méltatták, ellenben beindult az a propaganda hadjárat, melynek lényege az, hogy aki ezt az ügyet „piszkálja”, az rosszat tesz az egyháznak (nincs megbékélés; az a látszat, hogy csak a Református Egyházban voltak besúgók), a saját

piszkos ügyeit akarja elfedni (Tőkés László nem is püspök), nem szabályosan és egyházhhoz méltóan teszi.

Ez az ellenreakció döbbenetes!

A dokumentumok mégis kikerültek. Ami kirajzolódik, az egyszerre félelmetes és egyszerre vigasztaló. Mert kiderült, hogy voltak lelkészek, akik a Szekuritátéval való együttműködést megtagadták. Voltak, akik kényszer alatt jelentettek arról, hogy fehér inget és fekete cipőt viselt a megfigyelt, csupa olyat, mely használhatatlan és közömbös dolog, és őket a besúgói állományból leszerelték, mint használhatatlant.

30 esztendő távlatából nehéz objektíven ítélni, s mégis az eddigi kategóriákba tartozók előttem nagygyá lettek.

Akik minden zaklatás és nyomor-
gatás dacára megtagadták az együttműködést, azok értelemszerűen hő-
sök, de nem csökkent értékűek azok sem, akik „szamárságokat” jelentve „kirúgatták” magukat. Az utóbbiak közül sokan azt is megtették, hogy szóltak a célszemélynek arról, hogy jelenteniük kell, s több esetben közösen írták meg a jelentést.

A vonalat valahol itt kellene meghúzni. Eddig még nem történt kár-
okozás, eddig csak a vitézségről for-
mát és a túlélésről példát látunk.

A baj ott kezdődik, hogy néhányan önként, vagy zsarolhatóságuk miatt jelentettek. Vagy azért, mert pénzt kaptak, vagy mert fajtalan-
kódáson érték őket, s az akkori törvény szerint a börtönt próbálták kikerülni.

Ezekre lehet rámondani azt, hogy **obscurus homo**, amit Szenczi Molnár Albert sehonnai bitang emberként fordított.

A pénzért jelentő az erkölcstelen-
ségén túl megtagadta lelkészi esküjét („... az általam igaznak ismert református vallást sem félelemből, sem adományért, sem világi gazdagságért, sem egyéb más tekintetekért meg nem tagadom...” – részlet a lelkészi eskü szövegéből). A homoszexualitás bűnébe esettek lehet, hogy a liberális világ elfogadja, de az Egyház nem tagadhatja meg az Igét és nem ismeri el annak természetes voltát.

Mi történhet? Sok minden és kevés! Úgy érzem, hogy Egyházunk nincs felkészülve a kérdés rendezé-

▶ sére, ellenben Tökés László püspöki tisztségéről való lemondásával kényszerhelyzetbe került és lépnie kell. Az idő szűkössége nem enged teret sem újabb bizonyítékoknak, sem kinkeserves cáfolatoknak.

Amennyiben olyan személy kerül vezető tisztségbe, aki még nem lepleződött le, csupán kimaradt az első körből, úgy tisztségbe jutása után nehéz elmozdítani. Aki viszont gyanúba keveredett, nem biztos, hogy lesz ideje tisztázni magát, s mire azt megteheti, már nem lesz alkalma versenybe szállni.

Az a véleményem, hogy – minden adat összevetésével – meg kell rendezni az egyházi kollaboránsok nyilvános „nürnbergi perét”, egyelőre csupán elmélet marad.

Egyházjogilag nézve három szankcionálási lehetőség van.

1. Fegyelmi eljárás beindítása a volt kollaboránsok ellen, mert egyrészt megtagadta lelkesi esküjét, másrészt az 1998-as nyilatkozatában eltitkolta múltját és ezzel becsapta Egyházát.

2. Az önként, vagy zsarolhatóságuk miatt jelentők az Egyházat sértve, annak kárára jártak el és a jelenleg érvényes Választási Szabályzat szerint semmiféle tisztségre nem jelölhetők. (Választási Szabályzat általános rendelkezései).

3. Eklézsiakövetés

Következéseiben beláthatatlan a szekusügy rendezése és lezárása.

1. Felvetődik az anarchikus, kaotikus állapotok kialakulásának lehetősége, ugyanis a volt besúgók egyházi tisztségviselését nem lehet elfogadni. Személyesen ki-ki megtagadhatja az engedelmisséget, mondván, hogy indítsanak ellene fegyelmi eljárást, csak azért, mert nem hajlandó elfogadni esküjét is megtagadó előjárója iurisdictionját.

2. Amennyiben a vonalat nem tudjuk jó helyen meghúzni, úgy elkezdődhet a „boszorkányüldözés”. Természetesen itt számolni kell azzal, hogy az önkéntes és zsarolható besúgók be akarnak kerülni az ártalmatlanságokat jelentők kategóriájába. El fog kezdődni a magyarázkodás, melyek szerint azt a pénzt nem is besúgási jutalomként kapták, zsarolhatóságuk csupán a piros-fehér-zöld lelkületük miatt volt lehetséges stb.

Ezek inkább a negatív következmények, de folytatható a sor igazán pozitív következményekkel is.

3. A szekusügy kényszerű nyilvánosság előtti tárgyalásával Református Egyházunk élen jár a megtisztulás útján, ráadásul nemcsak egyházi, de társadalmi szinten is.

4. A múlt lezárásával lehet valós megújulás.

Végül szeretném világossá tenni azt, hogy a kérdés rendezése nem a múlt okafogyott bolygatása, hanem – következményeit tekintve – a jövő pillére.

Forró László
előadótanácsos

Közlemény a „Stelian”-dossziéről

Másfél évvel ezelőtt **Gálfy Zoltán** alias „**BIBLIOTECARUL**” ny. teológiai professzor, a Református Szemle volt főszerkesztője, zsinati atya, valamint **Bányai Ferenc** alias „**PETRESCU**” alias „**FARKAS**” volt temesvári esperes társaságában lepleztük le első ízben **Bartha Tibor** alias „**STELIAN**” Kolozsvárról Budapestre kitelepített ortopéd főorvos, jeles orgonaművész Szekuritáté-informátori tevékenységét, az akkoriban előkerült titkosszolgálati dokumentumok alapján (lásd mellékelve a vonatkozó iratokat).

Nevezett vehemens tagadása nyomán és a leleplezést övező általános érdektelenség következtében az ügy akkor igen hamar elült. Bizonyosnak mondható igazunkat sajnos **A Szekuritáté Irratárát Átvilágító Országos Tanács (CNSAS)** sem erősítette meg, Bartha doktor beazonosításával azóta is adósunk.

A hírneves orvos gyalázatos **kollaboránsi tevékenységéről** utóbb újabb, igen gazdag iratanyag került felszínre, az 1985–1989-es időszakból (lásd mellékelve ennek táblázatba szedett kimutatását, valamint feltüntetett besúgójelentéseinek magyar fordítását).

Az újabb források arra is alkalmasak, hogy ezúttal a konkrét szövegösszefüggések alapján, minden kétséget kizáróan bizonyítsuk, hogy a „**STELIAN**” fedőnév valóban Bartha Tibor doktort takarja. 1985. december 27-i **Jelentése** ugyanis – véletlenségből? – éppen a „**BARTA**” nevezetű informátor saját esküvőjéről szól, az „**Intézkedések**” című függelék pedig azt tartalmazza, hogy „**»STELIAN« utasítani kell felesége, Eszter csillapítására**”. Hasonló elszólások, valamint a terjedelmes

iratanyagból kirajzolódó viszonyok és élethelyzetek egyértelművé teszik a horogra akadt besúgó kilétét, aki a sajátjához hasonlóan **sógora**, Tökés László esküvőjéről is készségesen beszámolt, és jelentéseit kivételes passzióval, elkötelezett gonosszaggal küldte/mondta az egész – népes – **Tökés családról, apósáról**, dr. Tökés Istvánról, valamennyi **sógoráról** és **sógornőjéről**.

Bartha dr. esete valóságos nővumnak számít, hiszen mind ez ideig úgy tudtuk, hogy a **házasság** ▶

Képiünk illusztráció

► **útján való beszerzés** kizárólagosan a **KGB** vagy a **STASI** hírhedt ügynökségi gyakorlatának volt a sajátja. Íme, egy jóhiedelemmel újból szegényebbek lettünk...

Június folyamán Bartha dr. egyik besúgottja, a kommunizmus idején meghurcolt **Cs. Gyimesi Éva** professzornő sokkoló részleteket hozott nyilvánosságra a kolozsvári Szabadságban „STELIAN” vele kapcsolatos jelentéseiből. Ezekből – egyebek mellett – az is kiténik, hogy Bartha Tibor alias „STELIAN” doktor úr rendkívüli elvetemültséggel a **hippokratészi esküjét** is megszegte.

A rendelkezésünkre álló dokumentumok alapján, bizton megállapítható, hogy a Kolozsvár-kerekdombi kollaboráns saját nemzetársait és hitsorsosait **halálosan veszélyeztette**. Besúgó tevékenységének **közveszélyes** voltára és **társadalmi közveszélyességére** vall az általa beárult személyek és személyiségek gazdag névsora: Haraszi Miklós író (Mo.), Király Károly, Cs. Gyimesi Éva és Doina Cornea, Jakab Gábor és Czirják Árpád, Ara-Kovács Attila, Balta Zsófia, Dobai István, Kányádi Sándor, Bálint Tibor, Beke György, Kallós Zoltán, Benkő Samu, Imreh István, Lászlóffy Aladár, Lászlóffy Csaba és Újvári Ferenc; Gáll Judith, Kovács Miklós, Fekete József és Géczy István magyarországi, valamint Fésűs Erzsébet és Salamon Rudolf külföldi állampolgárok; Nagy István, Dobri János, Ferenczi Miklós, Demeter József és Ady Béla lelkipásztorok, valamint Barabás Béla, Enyedi Mihály, Felméri József, Sallai János és Balaton Zoltán családi barátok.

A „STELIÁNOK” és tettehátsáik leleplezése nem csupán a történelmi és társadalmi igazságtétel megkerülhetetlen követelménye, hanem legalább annyira: **időszzerű korparancs**. A kommunista diktatúra óta eltelt két évtizedben ugyanis a saját kárunkon győződhettünk meg arról, hogy a múlt visszahúzó örökségével a hátunkon aligha haladhatunk előre; hogy a múlttal való szembenézés, erkölcsi igazság- és jóvátétel nélkül tényleges és valóságos **rendszerváltozást** és **megújulást** nem remélhetünk. A „STELIÁNOK” alapjaiban mérgezik meg és aknázzák alá – jövőnket.

Kolozsvár, 2009. június 25.

Tőkés László

Tőkés László levele a Debreceni Zsinathoz

A Magyarországi Református Egyház
Főtiszteletű Zsinati Elnökségének

Főtiszteletű

Dr. Bölcskei Gusztáv püspök úrnak,
a Zsinat lelkészi elnökének

Debrecen

Főtiszteletű Elnökség!
Főtiszteletű Püspök úr!

A Magyar Református Egyház mai ünnepi alkalmából azzal a tiszteletteljes kéressel fordulok a főtiszteletű Elnökséghez, hogy a Tagedyházak nevében szíveskedjenek nyilvánosan közösséget vállalni és állást foglalni annak a ma délután, Csíkszeredában sorra kerülő **tömegtüntetésnek** a résztvevőivel, illetve tiltakozásával, melyet a román hatóságok nacionalista politikája ellenében rendezünk. Mint az erdélyi **Magyar Összefogás** európai parlamenti választási listavezetőjét, engem is erre a rendezvényre szólít a lelkiismereti kötelesség.

Amint az köztudott, a demokrata-liberális-szocialista román egységkormány széles körű **politikai-etnikai tisztogatást** visz véghez a magyar állami tiszt- és tisztségviselők körében, a Ceausescu-korszakra emlékeztető módon és mértékben románosítva el a székely, illetve a magyarok lakta megyék közigazgatását. A gyarmatosítási módszerekkel végrehajtott leváltások és etnikai átalakítások a magyar nyelvű oktatásügyet kiváltképpen sújtják.

Tisztelettel kérjük, hogy emeljék fel szavukat az erdélyi magyarság ellen irányuló hátrányos megkülönböztetés ellen, a dél- és felvidéki, valamint a kárpátaljai nemzeti közösségekkel szemben alkalmazott etnikai diszkriminációval egyetemben. A volt kis-Antant országaiban tapasztalható **kisebbség-** illetve **magyarellenesség** a keresztyén hittől és az egységesülő Európa szellemétől teljességgel idegen.

Isten áldását kérve református népünkre, a fél évezrede született **Kálvin János** tanítása értelmében kérem, hogy mondjunk ellent az istentelen hatalmi visszaéléseknek.

Nagyvárad, 2009. május 21.

Tőkés László

16.05 Az Alkotmányozó Zsinat üzenetének kihirdetése, köszöntők
16.30 Szabadtéri istentisztelet úrvacsorai közösséggel (Kossuth tér)
18.30 – 22.00 Kulturális programok
22.00 Az esemény zárása

Látogasson el az esemény honlapjára:
www.majus22.org

Az autonómia európai vívmány – a KMAT ülése Budapesten

„Az autonómia európai vívmány és európai érték. Ezt mi sem támasztja alá jobban, mint az, hogy Európa büszke a jól működő autonómiáira, hiszen ezek azok az intézmények, amelyeknek a segítségével korábban rendkívül feszült és rendezetlen térségeknek a sorsát sikerült rendezetté tenni, feszültségmentessé tenni és prosperáló övezetté alakítani” – emelte ki **Orbán Viktor** a Fidesz elnöke a **Kárpát-Medencei Magyar Autonómia Tanács** (KMAT) ülésén, 2009. május 15-én Budapesten. Amennyiben sikeres és erős nemzetpolitikát akarunk megvalósítani, ahhoz egy erős anyaországra van szükség – mondta a FIDESZ-MPSZ elnöke, aki arra is rámutatott, határainkon belül és kívül mindannyiunk érdeke, hogy lezárjuk az anyaországot legyengítő korszakot. Azt a ciklust, amely felszámolta a nemzetpolitikát, nem védi a kárpát-medencei magyarok érdekeit, sőt nyíltan hátat fordít nekik és a közép-európai térség megerősítésének.

Az egész nemzet, a kárpát-medencei magyarság, valamint az egész közép-európai térség közös érdeke, hogy mielőbb bekövetkezessen a változás, és a mostani korszak minél előbb túlléphessünk. Ennek egyik fontos állomása az európai parlamenti választás.

Elmondta, jó esély van Magyarországnak megerősödésére és a határon túli magyarok ügye ismét fontos kérdéssé válik. Egy olyan politikai korszak megnyitására bízhatunk, amely szerint nincs határon belüli és kívüli magyar ügy és gazdaságpolitika, hanem egy nagy gazdasági térséggel számol.

A Fidesz elnöke felhívta a figyelmet továbbá, hogy a június 7-i szavazás ma elsőbbséget élvez minden más üggyel szemben. Az ugyanis, hogy miként szerepel hazánk az európai parlamenti választáson, jelentős mértékben meg fogja határozni a magyarok súlyát az európai politikai színtéren.

Tőkés László EP-képviselő, a KMAT elnöke a tanács ülésének kezdetén mondott beszédében felhívta a figyelmet arra, hogy az eddig alkalmazott „hagyományos módszerrel”, csak a nyilvános közvita szintjéig jutott el a határon túli

magyar önrendelkezés ügye az EP-ben, a célként megjelölt „egységes európai kisebbségvédelmi rendszer kimunkálása” nem valósult meg. Ezért szükséges a magyar ügy markáns, egyedi módon való kezelése. „Ha van koszovói és tibeti ügy, akkor létezik magyar ügy is” – fogalmazott Tőkés László, hozzátéve: ha az anyaországban tízmillió magyart megillet az önrendelkezés joga, akkor a korlátozott önrendelkezés joga a határon túli magyarokat magától értetődően megilleti.

„...ha az anyaországban tízmillió magyart megillet az önrendelkezés joga, akkor a korlátozott önrendelkezés joga a határon túli magyarokat magától értetődően megilleti.”

A június elején tartandó EP-választásokról szólva Tőkés László az összefogás fontosságát hangsúlyozta, utalva arra, hogy Romániában ezt jórészt sikerült elérni a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) együttműködésével. „A totális egység helyett a plurális összefogásra van szükség” máshol is, és „erre törekszik a KMAT is” – közölte az EP-képviselő.

Németh Zsolt (Fidesz), az Országgyűlés Külügyi és Határon Túli Magyarok Bizottságának elnöke felhívta a figyelmet arra, hogy a tanács először ülésezik az Országgyűlés épületében. Reményét fejezte ki, hogy „talán már nincs olyan messze az idő, amikor a KMAT intézményesen és rendszeresen ülésezik” itt. Beszédében azt is hangsúlyozta, hogy „a jövőben nagyon fontos lehet a KMAT és a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumának együttműködése”.

„Az egész kárpát-medencei magyar összefogásnak a foglalatja, ami Erdélyben létrejött, és ha Felvidéken, Erdélyben, Magyarországon ott lesznek az autonómia mellett elkötelezett politikai erők, akkor létrejöhét Brüsszelben egy olyan európai parlamenti képviselő, ami

ténylegesen tud tenni az autonómiáért” – hangsúlyozta továbbá Németh Zsolt.

Lakatos András, az RMDSZ ügyvezető alelnöke úgy vélte: „Az autonómiáért meg kell harcolni és ennek elsődleges feltétele az erős érdekképviselő, mind az európai unióban, mind a nemzeti országok parlamentjében, illetve helyhatóságokban”

Kovács Miklós, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke európai támogatást és fellépést sürgett az Ukrajnában „egy éve életbe lépett, nyíltan sovén oktatáspolitiká” ellen, amelynek – megfogalmazása szerint – három célpontja van: az ukrán orosz, román és magyar kisebbség. Németh Zsolt és Tőkés László, a KMAT elnöke ehhez hozzátette, hogy ebben ügyben közös Románia és Magyarország érdeke, ám a román kormány részéről egyelőre még hiányzik a támogatás.

Magyarországnak a vajdasági magyar autonómia megteremtéséhez kellene kötnie Szerbia európai uniós csatlakozásának támogatását – ez **Páll Sándor**, a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közösségének elnökének álláspontja.

A Vajdaság jogállását rendező alapdokumentum, az úgynevezett statútum belgrádi parlamenti elfogadásának halogatása kapcsán **Ágoston András**, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke kérdésre válaszolva elmondta, hogy ez szerb belpolitikai ügy, a dokumentum az ottani magyarság gondjait nem oldja meg. „Nekünk az a fontos, hogy legyen magyar autonómia” – fogalmazott Ágoston András.

A KMAT-ülés végén a résztvevők záronyilatkozatot fogadtak el, amelyben a határon túli magyarokat sújtó ukrán jogsérelmek mellett a Szlovákiában, Szerbiában és Romániában tapasztalható negatív folyamatokra is felhívják a figyelmet. A dokumentumban hangsúlyozzák, hogy a „közösségi autonómiák rendszerének megteremtése” erősíti a közép-európai térség nemzeteinek közös érdekét, a stabil államokat, amelyek „képesek állampolgáraik igényeinek megfelelni”.

Budapest, 2009. május 15.

A KMAT 2009. május 15-i budapesti ülésének zárónyilatkozata

A Kárpát-Medencei Magyar Autonomiatanács (KMAT) ez évi soros ülésén az egész világot átfogó pénzügyi és gazdasági válság, valamint a Magyarország, Szlovákia, Szlovénia és Románia Európai Unió csatlakozása óta eltelt időszak tapasztalatainak összefüggésében elemezte a magyarság helyzetét.

A magyar nemzet számára kiemelten fontos, hogy Magyarország és szomszédjai mielőbb túljussanak a világválság okozta gazdasági nehézségeken. Ennek feltétele egy olyan új társadalmi-gazdasági világrend kialakítása, amely a nemzeteken belüli és a nemzetek közötti szolidaritáson, valamint a demokratikus alapértékeken és az emberi jogok tiszteletben tartásán alapul.

A számbeli kisebbségben élő magyar nemzeti közösségek jelenleg a válsággal és annak megoldásával kapcsolatos folyamatoknak nem alakítói, hanem elszenvetők. Ez elsősorban annak a következménye, hogy sem a demokrácia kiépülése, sem az Európai Unió csatlakozás, illetve annak perspektívája nem teremtette meg azokat a struktúrákat, amelyek lehetővé tennék, hogy ezen közösségek érdemi – törvény által szavatolt – döntéshozói és végrehajtói jogosítványokkal rendelkezzenek saját maguk, illetve az általuk is lakott régiók igazgatásában.

A magyar politikai érdekvédelmi szervezetek kormányzati részvétele Romániában, Szlovákiában és Szerbiában néhány éven át lehetővé tett bizonyos korlátozott befolyást a társadalmi folyamatok alakításába,

ám a kormányzati részvétel befejeződésével együtt ezek a szerény lehetőségek is megszűntek. Bebizonyosodott, hogy egy kisebbségi nemzeti közösség saját – a pártpolitikai széljárástól független – autonóm intézményrendszer hiányában kiszolgáltatott marad a manapság egyre inkább felerősödő többségi nacionalizmusok által táplált asszimilációs törekvésekkel szemben.

Sajnálatos módon Szlovákiában és Ukrajnában a gazdasági válság ellenére jelenleg is jelentős kormányzati és törvényhozói erőket köt le olyan diszkriminatív jogszabályok előkészítése, illetve alkalmazása, amelyek nyelvi és kisebbségjogi téren tovább rontják a magyarság helyzetét, sértik jog- és esélyegyenlőségét, és akadályozzák a társadalmi-gazdasági folyamatok alakításában való érdemi részvételét. Ha nem is olyan mértékben, de hasonló folyamatok jelei mutatkoznak Szerbiában, ahol nem ritka a magyarok elleni fizikai vagy lelki agresszió, vagy Romániában, ahol a közigazgatási intézmények vezetésének gátlatlan átpolitizálása Erdély több régiójában az etnikai tisztogatásban nyilvánul meg. Horvátországban pedig az alkotmányerejű törvények időnként nem, vagy csak korlátozott mértékben érvényesülnek, anélkül, hogy ennek bárminemű jogi és politikai következményei lennének.

Abból kiindulva, hogy a magyar kisebbségek a többségi államok polgárai, a KMAT résztvevői emlékeztetik az érintett kormányokat a különböző (béke)szerződésekben,

nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségeikre és felelősségeikre annak érdekében, hogy ne csorbuljanak a kisebbségek jövőjét biztosító jogok a teljes és tényleges egyenrangúság alapján.

Ezen negatív jelenségek ellen való eredményes fellépés érdekében új alapokra – a kölcsönös szolidaritás alapjaira – kell helyezni a kisebbségi helyzetű magyar közösségek és Magyarország, illetve a magyarság és az általa lakott országok kapcsolatát.

A KMAT résztvevői szükségesnek látják, hogy a mai Magyarország és szomszédos országokban élő nemzetrészek közötti együttműködés ne a magyarországi belpolitikai megfontolások szerint, hanem a politikai erők párbeszéde és lehetőség szerinti konszenzusa alapján alakuljon. Elvárják, hogy a mindenkori magyar kormány nemzetpolitikája legyen összhangban ezen konszenzussal meghatározott célkitűzésekkel. Továbbá elvárják, hogy a magyar kormány használja ki az összes rendelkezésére álló lehetőséget és eszközt annak érdekében, hogy Szerbia és Ukrajna rendezze a magyar közösségek jogi helyzetét, beleértve az autonómiájuk biztosítását az Európai Unióhoz történő csatlakozásukat megelőzően.

A párbeszéd és a konszenzus kiinduló pontját képezze a szomszédos országok magyar közösségei problémáinak katalógusszerű összegyűjtése, tehát a „magyar kérdés” definiálása. Az együttműködés pedig nyilvánuljon meg a közös jövőtervezésben, a nemzetpolitika irányainak közös meghatározásában, valamint a nemzetközi szinten történő közös fellépésben egyaránt. Erre az elmúlt években konkrét példát szolgáltatott a Kárpát-medencei Magyar Képviselek Fóruma (KMKF) keretében konszenzussal elfogadott dokumentumok, amelyek azonban csak akkor érik el pozitív nemzetépítő hatásukat, ha a magyar kormány politikájának sarokpontjaivá válnak.

A KMAT résztvevői a KMKF-ben eddig elért eredményeken túlmenően szorgalmazták, hogy magyar politikai erők nemzetpolitikai konszenzusa vegye figyelembe a szomszédos országokban élő nemzetrészek politikai és társadalmi igényét olyan közösségi autonómiastruktú-

Toró T. Tibor és Szilágyi Zsolt EMNT-alelnökök

A KMAT plenáris ülése

rák megvalósítására, amilyenek az Európai Unió számos tagállamában működnek.

A KMAT tagjai az európai gyakorlaton alapuló közösségi autonómiák rendszerét alkalmas eszköznek tartják a kisebbségi helyzetű magyar közösségek problémáinak megoldására; megvalósítását a magyar és a vele együtt élő, szomszédos nemzetek szolidaritása stabil alapjának tekintik.

A KMAT résztvevői ugyanakkor felhívják a figyelmet arra, hogy az Európai Unió más tagállamaiban működő közösségi autonómiaformák meghonosítása iránti igény jogi korlátozástól és politikai, vagy adminisztratív nyomásgyakorlástól mentes megfogalmazásának lehetősége minden országban a szólásszabadság és a demokrácia egyértelmű mércéjét képi. Az elmúlt években az autonómiára irányuló magyar nemzetiségi igény – a gyakori nyomásgyakorlás ellenére – számos dokumentum, állásfoglalás, külpolitikai megnyilvánulás és demonstráció formájában kifejezésre jutott. A társadalmi elvárás kiemelkedő dokumentálása a 2006 decembere és 2008 februárja között Székelyföldön tartott belső népszavazás, amelynek keretében a régió közel 210 000 szavazó korú polgára tett hitet Székelyföld területi autonómiájának szükségessége mellett.

A KMAT résztvevői tudatosítják, hogy a demokratikus társadalmi berendezkedés terén elért vitathatatlan eredmények ellenére a szlovák, a román, a szerb és az ukrán politikai elit és közvélemény ma még nincs felkészülve a nemzetiségi autonómiák rendszerére irányuló magyar javaslat megfogadására. Pedig a

demokrácia egyik alapvető ismérve az állam készsége polgárai problémáinak megismerésére és megoldására. A magyarsággal együtt élő, szomszédos nemzetek az EU-csatlakozási folyamat során nyilvánosan megfogalmazott demokratikus elkötelezettsége jó kiindulási alapja lehet a problémákról és a megoldási lehetőségekről – így az autonómiára irányuló magyar javaslatról – való párbeszédnek. Magyar részről fel kell készülni a dialógusban való részvételre, és partnereink irányában kezdeményezni kell az érdemi párbeszéd elindítását. A közösségi autonómiák rendszerének megteremtése iránti igény összehangolt és határozott képviselete fontos része a magyar nemzetstratégiának, ugyanakkor erősíti a Közép-európai térség nemzeteinek közös érdekét, miszerint csak jól működő, stabil államok képesek állampolgáraik szükségleteinek megfelelni, és aktív részt vállalni a pénzügyi és gazdasági világválság után egy igazságos és működőképes világrend felépítésében.

A KMAT kiemelkedően fontosnak tartja a magyar politikai szervezetek sikeres szereplését az európai parlamenti választásokon. Ezért üdvözl minden olyan – az erdélyi magyar összefogáshoz hasonló jellegű – megállapodást, amely mind számában, mind hatékonyságában erősíti a magyar jelenlétet az Európai Parlamentben és ennek támogatására szólítja a Kárpát-medence magyar közösségeinek választópolgárait. Ugyanakkor elvárja leendő képviselőitől, hogy jelenlétükkel és kiállításukkal Európai Üggyé átműködő Magyar Ügyet következetesen és hatékonyan képviseljék az Európai Unió különböző fórumain.

Gergely István emlékkiállítás Nagyváradon

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Székházának előcsarnokában 2009. május 9-én, szombaton délután 18 órakor került sor a Gergely István Emlékkiállítás ünnepélyes megnyitójára, a XVIII. Festum Varadinum előrendezvényeként. Megnyitó beszédében **Barabás Zoltán**, a Partiumi Magyar Művelődési Céh igazgatója az értékteremtés, értékátadás, illetve ezen keresztül a generációk megszólításának fontosságát emelte ki. A **Wenzel Pichl Trió** fellépését követően **Banner Zoltán** művészettörténész méltatta Gergely István életművét. A szobrászatot közösségi művészetként definiálta, amely a társadalom önfenntartó erejét jelképezi. **Dr. Berényi Károly**, Hódmezővásárhely képviseletében Adyra hivatkozva szoros párhuzamot vont Nagyvárad és Hódmezővásárhely között. Előbbit Ady Pece-parti, utóbbit „paraszt Párizsként” emlegette. Ezt követően **Hermann M. János** kurátor Gergely Istvánt mint nagyszobrászt méltatta, különösen Lorántffy Zsuzsannáról készült egész alakos szobra, illetve a Milleniumi Emlékmű okán. **Tőkés László** püspök, EP-képviselő beszédében hangsúlyozta: addig él Erdély, amíg értékeket őriz, értékeket teremt, az erdélyi érték pedig egyben európai értéket is jelent, annál is inkább, mivel Gergely István munkássága nem süllyedt a provincialitásba. **Tőkés Erzsébet**, a művész özvegye a lehetőség, a kitartás, az önerő és az alázat fontosságát emelte ki egy sikeres művészi életpálya szempontjából.

A kávészünet után a résztvevők átvonultak a Bartók terembe, ahol Dr. Berényi Károly üdvözölte a résztvevőket. Rövid művészi intermezzo után Gergely Istvánné vetített, képes előadására került sor Kolozsvár történelmi temetőjének ápolásáról, „Tavaszi a Házsongárdi temetőben” címmel.

Az est lezárásaként **Pásztai Ottó Zsolt** mérnök moderálásával fórumszerűen a nagyváradi temetők állapotáról beszélgettek a résztvevők.

Nagyvárad, 2009. május 10.

Újjáalakul az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács

Vásárhelyi Találkozó, 2009. április 18.

Másfél év az Európai Parlamentben – plakátkiállítás

„Felszabadultunk a cselekvésre” – **Tőkés László** püspök, az **Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács** (EMNT) elnökének szavait idézve tömören így foglalhatjuk össze a marosvásárhelyi Deus Providebit Ház nagytermében 2009. április 18-án 12 órától kezdődő **Vásárhelyi Találkozó** munkálatait. Az erdélyi magyarok európai képviselője ennek szellemében bejelentette az EMNT újjászervezésének szükségességét.

Az EMNT plenáris ülését kiváltó nyílt fórumot megelőző kétórás munkaértekezleten az EMNT **Választási Bizottsága** „első olvasatban” vitatta meg a **Toró T. Tibor** EMNT-alelnök által ismertetett, az EMNT jövőjét illető elképzeléseket, valamint konkrét javaslatokkal egészítették ki a **Demeter Szilárd** kommunikációs igazgató által vázolt kampánystratégiát.

Az ugyancsak e kettősség jegyében telt találkozó kezdetekor **Csintalan László** római katolikus és **Ötvös József** református esperesek „imádságos köszöntőjét” követően Toró T. Tibor felolvasta **Markó Bélának**, a **Romániai Magyar Demokrata Szövetség** (RMDSZ) elnökének üdvözlő levelét. Az RMDSZ elnöke jelezte: a júniusi EP-választásra összeállt közös jelöltlista csak az első próbaköve a magyar összefogásnak, az RMDSZ a hosszú távú együttműködésben gondolkodik.

Levélben köszöntötte az egy-

begyűlteket **Csávossy György**, a **Romániai Magyar Gazdák Egyesületének** (RMGE) tiszteletbeli elnöke, valamint **Bardócz Csaba**, a **Magyar Ifjúsági Tanács** (MIT) elnöke. Az ülésvezető Toró T. Tibor továbbá tolmácsolta **Németh Zsoltnak**, a **Fidesz-MPSZ** alelnökének, **Lászlóffy Pálnak**, a **Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége** (RMPSZ) elnökének és – a Választási Bizottság munkálatain még részt vevő – **Erdélyi Magyar Ifjak** (EMI) elnökségének szóbeli üdvözlését.

Tőkés László nyitóelőadásában visszatekintett az EMNT 2003-tól kezdődő történetére. 2003-ban a frissen alakult EMNT-nek és a **Székely Nemzeti Tanácsnak** (SZNT) köszönhetően az autonómia ügye ismét felkerült a politikai közbeszéd napirendjére. A továbbiakban okadatolt kronológiájában a párbeszédre, illetve az együttműködésre irányuló törekvés folyamatát mutatta be, amely többszöri kudarc után 2009 februárjában végre eredményre vezetett. Ennek köszönhetően született meg a júniusi EP-választásokra a **Magyar Összefogás Listája**, amely ugyan nem a legteljesebb, mondta az EMNT elnöke, de az nyújtás a kezét, aki jelen pillanatban jobbat tudna. Az elégedetlenkedőknek feltette a kérdést: azt kell kárhóztatni, aki tető alá hozta az erdélyi magyar közösségünk kimutatható megegyezés-igényének megfelelő összefogást, vagy

akik útjában álltak ennek? A „nemzeti lista” kudarcában meghatározó szerepe volt az SZNT és az **Magyar Polgári Párt** (MPP) vezetőségének, jelentette ki Tőkés László. Előbbi látványos „függetlenedési nyilatkozatát” a lehető legrosszabb pillanatban tette meg. Az SZNT-nek nem kellett kiválnia az EMNT-ből – summázott az EP-képviselő –, hiszen már évek óta nincs is benne, a székely ÁB-tagok gyakorlatilag régóta bojkottálják az EMNT munkáját. Az MPP kapcsán megjegyezte: „Hiába haragszik rám **Szász Jenő** elnök úr, helyettük én nem tudok megegyezni”, úgy kellett volna politizálni, hogy az MPP megkerülhetetlen tényező legyen az erdélyi magyar belpolitikában, és folytatta: az ellenséges hozzáállással ezek a vezetők taszítják személyesen őt, valamint az EMNT-t az RDMSZ közelébe, egyben a nemzeti oldal tárgyalási pozícióját gyengítik. Mert az EMNT ezzel a cselekedetével elérte, hogy a pályán maradt, és nem a széről kiabál be, hogyan is kellene csinálni, továbbá megnyerte az esélyt a romániai magyar belpolitika belső korrekciójára. Az RMDSZ-nek sem lehetett könnyű a döntés, mutatott rá a képviselőjelöltek listavezetője, hiszen többéves politizálásukat kellett felülvizsgálniuk. Ennek köszönhetően nem a „kiszorító pártegységről” beszélünk most, hanem a plurális összefogásról: mindkét fél megtartja „saját arcát”, saját politikai jövőképük alapján cselekszenek, de – és ez mindennek az alapja, hangsúlyozta Tőkés László – léteznie kell **az erdélyi magyar nemzeti minimumnak**, amely felülírja a személyi- és pártérdekeket. Az összefogás egyetlen „szépséghibája”, zárta ezt a kérdéskört az elnök, hogy a választási lapokon csak a „tulipán” szimbóluma szerepel majd, de ennek ez volt az ára.

Ezután az EMNT elnöke beszámolt az eddigi konkrét megvalósulásokról. Az **Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum** (EMEF) megalakulása kapcsán jelezte: az EMNT nem személyeket, hanem képviselőket jelölt a nemzeti oldalt megillető helyekre, amelyeket az EMI, a MIT, a **Magyar**

► **Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége** (MACISZESZ) el is fogadott, az SZNT elutasította a részvételt, az MPP pedig – miután Szász Jenő elnök önhatalmúlag felülírta az elnökség döntését – megfigyelőként vett részt. Hangsúlyozta: nem az SZNT és az MPP tagságát kritizálja, hanem a vezetőik hibás döntéseire mutat rá a tényközlések során: az MPP a sajtó útján példának okáért egy Memorandumot intézett az EMEF alapító tagjaihoz, viszont amikor a jelen lévő Farkas Csaba alelnök úrnak szót adott az EMEF egyik elnökeként, akkor az MPP delegáltja egy szót sem ejtett erről. Az SZNT pedig levélben közölte kifogásait, ahelyett, hogy személyesen képviselte volna álláspontját.

Az utolsó fontosabb témakör a „hogyan tovább” kérdése volt. Tőkés László kifejtette: a magyar összefogás paradox módon az EMNT belső válságát okozta. Azért váltja ki a Vásárhelyi Találkozó a tervezett plenáris ülést, mert a 2003-ban elfogadott alapszabályzat értelmében mind az Állandó Bizottság, mind pedig a küldöttek felét a székelyek delegálták, az SZNT kivonulásával tehát formálisan ellehetetlenült az EMNT működése.

Épp ezért szükséges az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács újjáalakítása, vonta le a következtetést. Fel kell erősíteni a mozgalmi jelleget, konkrét lépéseket kell tenni az autonómia megvalósulásáért, olyan egészen aprónak tűnő megvalósítások sorát kell elindítani, amelyek nem a politikai széljártástól, vagy a pénztől függenek elsősorban, hanem az erdélyi magyarok cselekvő részvételétől. Székelyföld belső anyaországunk, mondotta, csak onnan is elindulhatna az összmagyarság rendszerváltozása, de elszigetelten, egymagában ez nem fog menni. Ha Székelyföld területi autonómiájáért harcolunk – és amikor az Európai Parlamentben e tárgyban szólal fel, akkor nem érzi szükségét annak, hogy erre engedélyt kérjen valakiktől, hiszen ez a természetes! –, akkor egyben kérjük az érmelléki autonómiát is, a szilágysági önrendelkezést, a határmenti régiók tényleges „eurorégiókká” való alakítását, a személyi elvű és a kulturális autonómiát.

A választási összefogás során mozgósítani kell az erdélyi magyarokat, előlegezte meg a további na-

pirendi pontokat az elnök, és idézte az EMNT választási üzenetét: **legyen négy képviselőnk Brüsszelben**. Jó mozgósítással ez elérhető, és akkor a néppárti frakciók közül egy fajsúlyos magyar delegáció küzdhet a kárpát-medencei magyar ügy érdekében. Ehhez kapcsolható a hiteles, önálló erdélyi magyar külpolitika megteremtése. Ennek kapcsán az erdélyi magyarok európai képviselője vázolta: többről van szó, mint az EMNT külpolitikájáról – ez nemzetpolitikai kérdés is. Hiszen, utalt vissza az ezt megelőző napi, április 17-is fideszes programalkotó gyűlésére, meggyőződése szerint (nem naptári évben számolva) a változás évében vagyunk, legkésőbb 2010-ben új, nemzeti magyar kormány felállása várható, amelynek külpolitikáját erősítheti az európai parlamenti képviselők együttese Felvidéktől az anyaországon át Erdélyig. Nincsenek külön magyar ügyek, Európában akkor vagyunk sikeresek, ha **a magyar ügyet** tudjuk képviselni, ha egy erős Magyarországhoz erős nemzetrészek hálózata csatlakozik – mert akkor egy tizenötmilliós nemzet hallatja szavát, és ez közép-kelet-európai szomszédaink viszonylatában számottevő lélekszám.

Ennek érdekében kell dolgozni tovább az EMEF-ben is, ki kell egészíteni a résztvevők körét, minél hamarabb meg kell alakítani a szakbizottságokat és munkájuk előirányzásában mihamarabb konszenzusra kell jutni. Fontos hozadékként tudatta a jelenlévőkkel, hogy az SZNT régóta szorgalmazott javaslatát, a székelyföldi önkormányzati tisztségviselők nagygyűlésének összehívá-

sát az EMNT kezdeményezésére az EMEF-en belül az RMDSZ vezetősége is elfogadta.

A Vásárhelyi Találkozó ünnepi pillanatai következtek: bemutatkoztak az EMNT jelöltjei. A sort **Szilágyi Zsolt**, az EMNT alelnöke, Tőkés László európai kabinetvezetője nyitotta, aki annak a meggyőződésének adott hangot, hogy konszolidált belpolitika nélkül nem lehetséges hiteles külpolitika. Szilágyi Zsolt 1990-től aktív politikus, RMDSZ-es képviselőként is a Külpolitikai Bizottság sorait erősítette, a későbbi Magyar Polgári Szövetséges szerepvállalása során is a külpolitika tartozott hozzá. Ha politikai szempontból Tőkés László az iránymutató számára, mondta Szilágyi Zsolt, akkor a családmódellet a szintén EMNT-jelölt **Ábrám Noémi** és „nagycsaládja” jeleníti meg számára.

László János székelyudvarhelyi vállalkozó a gazdasági szférát képviseli az EMNT jelöltjei közül. Rámutatott: az erdélyi magyarság jövője épp annyira legalább annyira összefügg a gazdasági állapotával, mint kultúrájával és az anyanyelvvel, épp ezért két évtizedes szakmai tapasztalatát ajánlja fel a köz érdekében.

Dávid László, a **Sapientia-Erdélyi Magyar Tudományegyetem** rektora a „hely szellemétől” vezetve arról a hitről beszélt, amelynek alapján ugyanebben a teremben tíz évvel ezelőtt elhatározták a Sapientia-EMTE megalapítását, és amelynek eredményeként most magyar nyelvű egyeteme van Marosvásárhelynek, Csíkszeredának és Kolozsvárnak is. Meggyőződése, emelte

Tőkés László beszámolót tart a Vásárhelyi Találkozón

ki a Sapientia rektora: művelt fők nélkül elveszik ez a föld, ám ennek lehetőségét csak közösen tudjuk megteremteni, hiszen nem lehet úgy tanítani, hogy nincs biztonság, nincs jövő. És ezt biztosítja az autonómia: a létbiztonságot, és a jövőképet, minden más ebből vezethető le. Nem azt fogják kérdezni utódaink, hogyan harcoltuk ki az autonómiát, a magyar egyetemeket, hanem hogy mire használtuk őket, zárta bemutatkozóját a professzor.

Ábrám Noémi a nő, az édesanyák szerepéből indult ki. Válságban – és véleménye szerint most politikai válságban is vagyunk, hiszen láthatjuk, hogy a kivívottnak tudott jogaink mennyire tisztavirágéletűnek bizonyulhatnak – a nő, édesanyák mindig odaállnak férjeik, gyermekeik mellé, hogy utat mutassanak nekik. Mindannyian felelősek vagyunk mindazért, ami velünk történik, mondta, és árnyalta is kijelentését: a cselekvő felelősségről beszélt. Őt gyermek édesanyjaként őt külön világ birtokosa, vallotta büszkén.

Sylvester Lajos közi, a **Háromszék** napilap munkatársa „korelnök-ként” szólt az egybegyűltekhöz. Az elmenésről és az itthonmaradásról beszélve tapasztalatai alapján kijelentette, a menni vagy maradni dilemma igazi tétje abban áll: bárhol a világon arra kell törekednünk, hogy hasznára legyünk nemzetünknek. Mondanivalóját hat kötet és öt dokumentumfilm, valamint állandó rovatai hitelesítik.

Lakatos Róbert filmrendező, több filmfesztivál díjazottja az erdélyi magyar audio-vizuális kultúra állapotából kiindulva a vizuális kultúra fontosságát emelte ki bemutatkozásában. Amely régióknak nincs fejlett vizuális kultúrája, az a mai világban provinciának minősül – és ebben az erdélyi magyar képviselőket az európai uniós jogszabályok sem segítik, ráadásul mind a magyarországi, mind a romániai törvénykezés hátrányos helyzetbe hozza az egyébként európai színvonalú alkotóinkat.

Három jelölt „igazoltnak hiányzott”, ők írásban küldték el bemutatkozásukat. **Sándor Krisztina**, a Tusványosi szabadegyetem erdélyi főszervezője (akit a MIT volt elnökeként ismer inkább a közvélemény) ifjúsági tevékenysége miatt nem tudott részt venni a Vásárhelyi Találkózón. Levelében a cselekvés mellett

Bemutatkoznak az EMNT jelöltjei

érvelt, és – mivelhogy a megegyezés körüli időkből Tőkés László brüsszeli irodájának gyakornokaként dolgozott, így közelről figyelhette a tárgyalások menetét – a felelősségvállalás fontosságát emelte ki. **Solomon Adrián**, a **Moldvai Csángómagyarok Szövetségének** elnöke, aki aznap épp harmadik gyermekét keresztelte, a csángómagyarok melletti tevékeny kiállást szorgalmazta, hogy ne az legyen a csángó-ügy fokmérője, ki mennyit nyilatkozik e tárgykörben, hanem az, hogy ki mit tesz érte. **Bakk Miklós** politológus, egyetemi tanár egy, a székely autonómiáról szóló angol nyelvű könyv kézírata leadásának határideje miatt kért és kapott felmentést a személyes jelenlét hiánya miatt, viszont stílusosan egy egész, az autonómia tárgykörben íródott könyvet küldött maga helyett. Végezetül Toró T. Tibor beszélt a pár napos élményéről, amikor is egy interjúban a Magyar Összefogás Listáját, illetve az EMEF létrehozását az ő politikai karrierjének végeként értelmezte egy újságíró. Bár nem értett egyet már magával a kérdésfelvetéssel sem, fontosnak tartotta tudatosítani a jelenlévőkben: a közös cselekvési tér kialakítása nem személyi kérdés, hanem az erdélyi magyarság jövője szempontjából döntő fontosságú.

Tőkés László listavezető Ábrám Noémit parafrazálva megállapította: ahány EMNT-jelölt, annyi külön világ, és maradvány a sport-analógiá-

nál: kijelentette, büszke arra, hogy ebben a csapatban szerepel csapatkapitányként.

A szünet előtt az erdélyi magyarok képviselője a jelenlévők figyelmét felhívta az előtérben látható plakátkiállításra, amely jelzésértékűen az ő másfél éves európai parlamenti munkásságát hivatott bemutatni. Méltatta a plakátok alkotóját, **Mohácsi László Árpád** grafikus tervezőt, aki – és ezt nem kis büszkeséggel emelte ki – a nagyváradi **Partiumi Keresztény Egyetem** végzettje, és az EP-irodái arcuattervezőjeként kitűnő munkát végzett.

A sajtótájékoztatóval tarkított szünet után a Vásárhelyi Találkozó résztvevői szabad vitában az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács jövőjéről, a magyar összefogás lehetőségeiről és nemzetpolitikai aktualitásokról fejtették ki nézeteiket. Az elhangzottakra Toró T. Tibor és Tőkés László válaszolt. Az EMNT elnöke összegezte a Vásárhelyi Találkozó eredményeit, majd az érdemi döntések megalapozása érdekében felkérte a tanácskozókat, konkrét javaslatokat írásban kidolgozva juttassák el az EMNT elnökségéhez, hogy egy majdani „alkotmányozó” gyűlésen immár ezek birtokában lehessen az EMNT jövőjéről és a konkrét cselekvési tervekről dönteni.

Marosvásárhely, 2009. április 18.

Az EMNT Sajtószolgálat

Innen már nincs hová hátrálni

Tőkés László a magyarországi vezetőket tájékoztatta Budapesten

Tőkés László püspök, EP-képviselő 2009. május 26-án a **Külügyi és Határon Túli Magyarok Bizottságát** tájékoztatta a romániai magyar köztisztviselők leváltásáról. Ezt megelőzően **Szabó Vilmos** külügyi államtitkárt hallgatta meg a Bizottság az említett témakörrel kapcsolatosan.

Tőkés László érzékeltette: járványszerűen terjed a magyarellenesség az egykori kisantant államaiban. Idézte **Sólyom László** március 14-én, Nyergestetőn tett kijelentését, mely szerint innen már nincs ahová hátrálni. Jelezte, hogy a kárpát-medencei országokkal megkötött államközi szerződéseknek még a minimumát sem tartják be Magyarország szomszédai, tehát csakis intézményesített és törvények által garantált jogokban látja a leszakadt nemzetrészek problémáinak megoldását. Beszámolt arról, hogy Romániában a kormány a 37/2009-es sürgősségi kormányrendelettel megszüntette a központi közigazgatás megyei intézményeiben vezető tisztséget betöltő szakemberek köztisztviselői státusát és elkezdte tömeges leváltásukat. A jövőben ezeket a tisztségeket legtöbb négy évre szóló szerződéssel alkalmazott személyekkel fogják betölteni.

A romániai magyar közösség szempontjából az intézkedés etnikai dimenzióban jelentkezik, a leváltott magyar intézményvezetők helyét ugyanis román nemzetiségűek veszik át, ami különösen a 85 százalékban magyarok lakta Hargita megyében és a 75 százalékos magyar többségű Kovászna megyében idéz elő tarthatatlan és elfogadhatatlan helyzetet.

A fenti két megyében 73, a kormányrendelet megjelenéséig köztisztviselői státusban, vezető beosztásban dolgozó magyar szakember közül eddig 41-et bocsátottak el vagy helyeztek át alacsonyabb pozícióba. Ugyanakkor itt már a leváltások előtt sem érte el a magyar intézményvezetők aránya a magyar lakosság arányát, ám az intézkedéssel rendkívül méltánytalan helyzetet teremtett a bukaresti kabinet. Hargita megyében az eddigi majd-

nem 50 százalékos magyar jelenlét 25 százalék alá csökkent, Kovászna megyében pedig az eddigi 40 százalék kevesebb, mint 20 százalékká válik az intézkedés nyomán.

Továbbá a 40 százalékban magyar lakosságú Maros megyében szintén megfeleződik az eddigi arány, 17 intézményvezető leváltásával kevesebb, mint 10 százalék körülire szorították le a magyar vezetők arányát.

Ha az összes erdélyi megyét tekintjük, 125 magyar nemzetiségű vezetőt váltott le a kormány a 222-ből, így a kormányrendelet életbe lépésével a magyar közigazgatási szakemberek kevesebb, mint fele tarthatta meg állását – egyelőre.

Tőkés László hangsúlyozta: az előállt helyzettel kapcsolatos véleménynyilvánításra kitűnő alkalommá vált az esedékes EP-választás, mert aki elmegy és él a szavazati jogával, az egyben állást foglal a jelenlegi diszkriminatív romániai kurzussal szemben, ezen túlmenően a demokrácia mellett teszi le voksát.

Kozma József, a Külügyi Bizottság alelnöke kifejtette: az európai parlamenti képviselő fontossága hatványozott értékkel bír a határon túli nemzeti kisebbségek részére, hiszen a határon túliak helyzetükből fakadóan egyrészt politikai, másrészt nemzetiségi identitásuk miatt hátrányos helyzetbe kerültek. Az első nem járhat együtt a másoddal. Ezért a jelenlegi helyzetben a demokráciadeficit mint jelenség vészjósló jeleket hordoz, ami többek között a romániai kisebbségi kérdés megoldatlanságában nyilvánul meg. A legfontosabb, hogy hatékony érdekérvényesítésre van szükség, mind a politikai, mind a nemzetiségi szinten – mondta az alelnök. **Horváth János**, a Külügyi Bizottság tagja a úgy értékelte, hogy a „Tőkés-perspektíva” ígéretes, megoldást hozó, közös érdeket képviselő vállalkozás.

Gogl Árpád külügyi bizottsági tag elismerően szólt Tőkés László európai parlamenti munkásságáról, rámutatva, Tőkés László azt az értékközösséghez való tartozást személyesíti meg, amely sajnálatos

módon nem került be az Európai Unió leendő alkotmányának preambulumába.

Németh Zsolt fideszes politikus úgy vélte: a karhatalmi és az egyházi román honfoglalás jelenségét ma már egy harmadik elem egészíti ki, példának okáért az egyetemi térhódítás, utalva az aktuális román oktatáspolitikai törekvések és megnyilvánulások tényére (lásd a Babeş-Bolyai Tudományegyetem szalontai és kézdivásárhelyi fakultatásának megalakulását).

Az ülésen részt vett **Berecz Marianne** külügyi főosztályvezető asszony, aki külön megköszönte Tőkés László püspök tájékoztatását. Előre vetítette a várhatóan szeptemberben sorra kerülő magyar-román együttes kormányülést, amelyen a magyar fél szándékai szerint mind ezekről szó lesz.

Tőkés László meghívta a Külügyi és Határon Túli Magyarok Bizottságát egy Erdélyben tartandó kihelyezett bizottsági ülésre.

Ezután **Sólyom László** köztársasági elnök hivatalában fogadta **Bauer Editet** és Tőkés Lászlót. A szlovákiai Magyar Koalíció Pártja európai parlamenti választási listájának, illetve a Romániai Magyar Demokrata Szövetség és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács közös európai parlamenti választási listájának első helyein álló jelöltek programjukról, a következő ciklusban tervezett munkájukról, valamint a határon túli magyarság európai szintű képviselőtének kérdéseiről tájékoztatták a magyar államfőt. Tőkés László annak a reményének adott hangot, hogy a lassan kárpát-medencei méretűvé szélesedő erdélyi magyar összefogás szellemében az EP-választáson a felvidékiek is minél nagyobb számban elmennek voksolni az erős magyar európai képviselő érdekében.

Sólyom László a megbeszélésen kiemelte annak fontosságát, hogy az európai parlamenti választásokon minél többen vegyenek részt, és adják le szavazatukat.

Budapest, 2009. május 26.

Tőkés László Koszovóban

Hashim Thaci miniszterelnök és Tőkés László EP-képviselő

2009. április 6–7-én **Tőkés László** európai képviselő az Európai Parlament Dél-Kelet-Európai Kapcsolatokért Felelős Küldöttségének tagjaként **Pristinában** részt vett a 2. EP–Koszovói interparlamentáris találkozón. Az EP delegációját **Doris Pack** elnökszöveg vezette. Tagjai között jelen volt **Becsey Zsolt** magyarországi EP-képviselő. A látogatásnak **Koszovó** állami függetlensége kikiáltásának első évfordulója kölcsönzött időszerűséget. Ezzel kapcsolatos felszólalásában – talaly ilyenkor – Tőkés László példae precedensértékűnek nevezte az eseményt. Ugyanakkor a Kárpát-Medencei Magyar Autonomia-Tanács nyílt levéllel fordult a Bukarestben üléselő NATO-szervezethez, egyfajta Ahtisaari-féle rendezést javasolva a kárpát-medencei magyar kisebbségi nemzeti közösségek helyzetének a megoldása érdekében.

Április 6-án, hétfőn az EP-küldöttség sűrű program keretében tett látogatást a koszovói kormány és a parlament vezető beosztású személyiségeinél, valamint az Egyesült Nemzetek és az Európai Unió koszovói misszióinak – UNMIK és EULEX – vezetőinél. Az EP dél-kelet-európai delegációját **Hashim Thaci** miniszterelnök és **Fatmir Sejdin** államelnök is fogadta. A legendás híru kormányfő jogos elégedettséggel tekintett vissza Koszovó függetlenségének kikiáltására és alkotmányának elfogadására, melyek nyomán az újdonsült albán állam a „normalitás útjára lépett, és megszilárdult”.

Doris Pack delegáció-vezető Ko-

szovó demokratikus jogrendjének és intézményeinek az állapotáról fejtette ki kritikus értékelését.

Az államelnök elégtétellel számolt be az elmúlt esztendő kedvező fejleményeiről. Országá függetlenségét ez ideig 56 állam – köztük a huszonhétből huszonkét EU-tagállam – ismerte el.

A megbeszélések rendjén különleges hangsúly esett a koszovói kisebbségi közösségek helyzetére. Valamennyi albán vezető kitért az **Ahtisaari-terv** kisebbségpolitikai rendelkezéseire, melyek a rendezés alapjául szolgáltak, s melyeket Koszovó Alkotmányába is belefoglaltak. Tőkés László európai képviselőnk megszólalásaiban párhuzamot vont a **koszovói** és az **erdélyi helyzet** között. Romániai magyar képviselőként rámutatott, hogy a koszovói albánok lélekszámát megközelítő erdélyi magyarság, illetve az új albán állammal szinte azonos nagyságú területen élő székelység nem elszakadni akar Romániától, hanem **autonómiaja** kivívására törekszik. **Szkander bég** törökellenes küzdelmeinek emlékét felidézve, **Hunyadi Jánossal** való szövetségéről is szólt – tanúságképpen európai országaink jelenkori szövetségére nézve. Vonatkozó kérdésére válaszolva Hashim Thaci kormányfő fontos eredményként könyvelte el, hogy **Románia** részt vállal az Európai Unió EULEX-missziójában, sőt utóbb a koszovói útlevelel érvényét is kész volt elismerni.

Európai képviselőnk kihangsúlyozta, hogy országával ellentétben

a romániai magyar közösség Koszovó függetlenedését elismeréssel üdvözölte. Válaszában Sejdin elnök abbéli reményét fejezte ki, hogy – „ha nem akar lemaradni az EU vonatáról” – a későbbiekben Románia is el fogja ismerni Koszovót.

Doris Pack képviselőasszony a megbeszélések során egyetértőleg üdvözölte, hogy Tőkés László közbenjárását ígérte az új albán állam Románia általi elismertetése érdekében. A koszovói látogatás első napjának délutánján az európai és a koszovói parlamentek küldötteinek tanácskozására került sor – Doris Pack delegáció-vezető és **Jakub Krasniqi** házelnök vezetésével. A parlamentközi vegyesbizottság részletekbe menően vette számba a tagjelölt államnak az európai csatlakozás folyamatában elért eddigi eredményeit. Egyebek mellett vizsgálat tárgyát képezték a következők: az Ahtisaari-féle rendezés gyakorlatba ültetése, az ország demokratizálási folyamatának az előrehaladása, a háborús és emberiségellenes bűnök kivizsgálása és megbüntetése, a kisebbségek jogainak – köztük is elsőrenden a szerb közösség autonómiájának – a biztosítása, a jogállamiság érvényesülése, az igazságszolgáltatás reformja, a korrupció-ellenes harc állása, a társadalmi béke, a biztonság és a regionális stabilitás kialakulása.

A parlament Koszovó állam építésében játszott szerepe tárgyában európai képviselőnk hazai és magyarországi tapasztalatokra hivatkozva mutatott rá a parlamenti demokrácia hagyományainak az öröklött hiányára. „Ezen a téren is egy hajóban evezünk – mondotta –, valamennyiünknek **a kommunizmus visszahúzó örökségét**, a múltból öröklött társadalmi, erkölcsi válságot kell leküzdenünk.”

A tárgyalófelek elkötelezettségüket fejezték ki Koszovó demokratikus átalakítása és európai csatlakozásának az előmozdítása iránt.

Az interparlamentáris találkozó megbeszélései ma délelőtt a koszovói parlament székhelyén folytatódtak, és egy közös nyilatkozat elfogadásával értek véget.

2009. április 7-én délelőtt a közösségi és kisebbségi jogok kérdéskörének és az ezen a téren fennál-

▶ ló helyzetnek a megbeszélésével folytatódott Pristinában az **Európai Parlamenti–Koszovói Interparlamentáris Találkozó**. Az EP Dél-Kel-Európai Kapcsolatokért Felelős Delegációjának, valamint a Koszovói Parlamentnek a nevében **Doris Pack** küldöttségvezető és **Jakup Krasniqi** házelnök Közös Nyilatkozatot tettek közzé, mely a tárgyalások és a helyzetfelmérő vizsgálatok következtéseit foglalta össze.

A koszovói kisebbségi közösségek helyzetéről a pristinai Parlament képviselői nyújtottak tájékoztatást – köztük a szerb és a bosnyák kisebbségek képviselő – egyebek mellett – rámutatott arra, hogy sok szörnyűsége nem került volna sor, hogyha a volt Jugoszláviában, a Milosevics uralma alatt sínylődő Koszovóban az emberi és kisebbségi jogokat biztosították volna. Ezt szem előtt tartva, a demokrácia és az európai integráció útjára lépett Koszovói Köztársaság kisebbségi közösségei helyzetét **a pozitív etnikai diszkrimináció** és **a közösségi önrendelkezés** elvei alapján, alkotmányos úton igyekeznek rendezni. Mind a koszovói képviselők, mind az EP-küldöttek egyetértettek abban, hogy a szintén az Európai Unióba igyekvő **Szerbiának** be kell szüntetnie a Koszovó északi részén élő szerbek manipulálását, illetve az új állami berendezkedéssel szembeni felhasználását. „Az illegális intézmények, vagyis az ún. párhuzamos intézmények működtetése a szerb közösség integrációjának, valamint az Alkotmány életbe léptetésének az egyik legfőbb akadályát képezi; ezenkívül pedig Koszovó északi vidéke a szervezett bűnözés

gócponjtjává válik” – állapította meg Jakup Krasniqi. Ameddig ezen a téren nem történik gyökeres változás, az Ahtisaari-tervnek megfelelő **kisebbségügyi rendezés**, valamint az albánok és a kisebbségi közösségek közötti **megbékélés** aligha valósítható meg. Hozzászólásában **Tőkés László** mélyszéles együttérzését fejezte ki a tömeggyilkosságokat, háborús bűntetteket elszenvedett koszovói albán közösség iránt, mely – íme – Szerbia legnépesebb kisebbségéből államalkotó – többségi – nemzetté lépett elő.

Becsey Zsolt EP-képviselő a koszovói albánok és a vajdasági kisebbségek helyzete között vont párhuzamot – egyenlő mérce alkalmazását igényelve valamennyi kisebbség esetében. Tőkés László nemcsak „irigységgel” mutatott rá, hogy miközben Koszovó kisebbségeinek „közösségi jogokat” és messzemenő autonómiát biztosítanak – ezzel szemben Romániában és európai szinten kizárólag „a kisebbségekhez tartozó személyek” egyéni jogairól szól a politikai diskurzus. Ennek kapcsán Doris Pack képviselőasszonyt és az EP-küldöttséget felkérte, hogy – a kettős mércét kiiktatva – járjanak közben a **kollektív kisebbségi jogok** európai elismertetése érdekében. Európai képviselők ezzel együtt javasolta egy európai szintű **kisebbségi konferencia** megszervezését Koszovóban. Ugyanakkor **Erdélybe hívta** a tanácskozáson résztvevő albán és kisebbségi parlamenti képviselőket, azzal a céllal, hogy egyfelől jelenlétükkel járuljanak hozzá kisebbségi magyar közösségünk sorsának rendezéséhez, másfelől pedig hogy ezáltal segítsék

elő Románia álláspontjának megváltoztatását Koszovó függetlenségének elismerése vonatkozásában.

Az EP-delegáció elnökösszonya éles hangon utasította vissza az erdélyi és a koszovói kisebbségi viszonyok párhuzamba állítását. Annak ellenére, hogy európai képviselők leszögezte, hogy az erdélyi magyarság nem függetlenségre törekszik, hanem beéri az autonómiával – Doris Pack kikérte, hogy Erdély ügyét „ne keverjük össze” Koszovó helyzetével, mivel ez utóbbi „teljességgel sajátos és egyedi esetnek számít”. **Gisela Kallenbach** EP-képviselő ezen a ponton maga is fontosnak tartotta közbelépni és az erdélyi magyarság ügye mellett jóhiszeműen kiálló képviselőknek pártját fogni.

Az eleven vitának és a nyílt probléma-felvetéseknek már-már humoros csattanójaként szolgált **Eric Meijer** EP-képviselő hozzászólása és egyik albán képviselő erre adott válasza. A delegáció holland tagja amiatt méltatlankodott, hogy – tapasztalata szerint – a koszovói albánok nem szívesen szólnak meg szerb nyelven. **Sabri Hamiti** koszovói képviselő az értetlenkedő bírálatra kérdéssel válaszolt. Fordítsuk meg a kérdést – mondotta: „Inkább a koszovói szerbektől kellene megkérdezni, hogy ők miért nem tanulnak meg albánul!” – Ebből a megközelítésből nézve, a koszovói albánok csak elismerést és együttérzést érdemelnek azért, hogy a szerb nacionalizmusnak áldozatul esett, mintegy tizenöt ezer lelket kitévő veszteségük ellenére a békés rendezés s a megbékélés útját keresik.

Pristina, 2009. április 7–8.

Az EP-delegáció Fatmir Sejdin államfőnél (jobbról a második)

Tőkés László levele Hans-Gert Pöttering EP-elnökhöz

Európai Parlament
Hans-Gert Pöttering Elnök Úr szíves figyelmébe

Tisztelt Elnök Úr!

Az Európai Parlament 2004–2009-es ciklusának végéhez érkezve szeretnék köszönetet mondani Önnek, amiért a letelt mandátum idején támogatta a keresztény értékek megerősítését és az emberi és kisebbségi jogoknak az európai közösségbeli védelmét szolgáló erőfeszítéseinket. Nagyra értékelt jelenléte és támogatása ismételtén megmutatta a valamennyiünket összetartó közös európai és egyetemes értékek erejét.

Az európai értékek szellemében fordultam tegnap Önhöz, hogy mélységes aggodalmammal adjak hangot a **szlovák kormány** által bevezetett, a hivatalos államnyelv használatát szabályozó nyelvtörvény küszöbön álló módosításával kapcsolatos zavaró fejlemények miatt. Ezeknek a módosításoknak a következtében szigorú korlátozni fogják Szlovákiában a **magyarnak mint kisebbségi nyelvnek a használatát**, azét a nyelvet, amely a közel **600.000 állampolgárt** számláló, az ország **össznépességének 10 százalékát** kitevő szlovákiai magyar nemzetiségű közösség **anyanyelve**.

Ugyanezzel a helyzettel szembesül a magyar kisebbség **Ukrajnában** is, ahol kormány intézkedései folyamatosan a **magyar nyelv használatának további korlátozására és oktatásának ellehetetlenítésére** irányulnak. Ott is kisebbségi nyelvnek minősítik a magyart, pedig mintegy **160.000 állampolgár, Kárpátalja lakosságának 12 százaléka** beszéli. Ez a kormányzati viszonyulás fölösleges feszültségekhez vezetett Ukrajna viszonyában az Európai Unióval, valamint a szomszédos államokkal – Magyarországgal, Romániával, Lengyelországgal és Szlovákiával – is.

A két említett kormány megszorításai **még erősebb ellenőrzés alá vonják és még inkább gátolják a magyar nyelv szabad használatát**. Szlovákia esetében a kormányzati jogszabály **bírságot** ír elő azok számára, akik anyanyelvük nyilvános használatával megszegik a törvényt. Az efféle korlátozások minden kétséget kizáróan **megfélemlítik** a közösség tagjait, ezen túlmenően **sértik az emberi jogok nemzetközi normáit**. Azzal is számolnunk kell, hogy milyen pusztító hatásai lesznek egy ilyen jogszabálynak a közösség valamennyi tagjára, identitásukra nézve.

Aggodalmaimat nemrég megerősítette a **Kárpát-medencei Magyar Képviselek Fóruma** (www.kmkf.hu) 2009. április 28-án Budapesten megtartott találkozójának kimenetele. A KMKF 2004-ben hozta létre a magyar Országgyűlés, azzal a céllal, hogy rendszeresen regionális találkozót tartson a szomszédos országok – **Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Románia és Ukrajna** – parlamentjének képviselőivel, amelyeken megbeszéljük a Magyarország határain kívül élő magyar közösségek helyzetét és szükségleteit, oktatásuk védelmére, valamint kultúrájuk és identitásuk megőrzésére összpontosítva.

Áprilisban a KMKF megbízta azokat a tagjait, akik már a mostani mandátum idején is **Európai Parlamen-**

ti képviselők, Magyarországot, Szlovákiát és Romániát képviselvén, hogy hívják fel e kérdésre az európai intézmények figyelmét. **Közeledvén az Európai Parlamenti választások**, elengedhetetlenek tartom képviselni ezt a kérdéskört és **figyelmeztetni a veszélyre a nemzeti, ugyanakkor az európai és a nemzetközi közvéleményt**.

Mai megkeresésem részben a teljes támogatásomat élvező KMKF munkálatainak következménye, másrészt azonban én személy szerint is elköteleztem magam, hogy európai parlamenti megbízatásom részeként szoros figyelemmel követem ezeket a fejleményeket. Arra kérem Önt, hogy legyen tekintettel a fent említett kérdés komolyságára, és vesse fel azt különféle illetékes fórumokon, hogy ilyen megszorítások ne férközhessenek be az Európai Unióba.

Elnök Úr!

Szíves figyelmébe ajánlva ezeket a kedvezőtlen fejleményeket, hangsúlyozni szerettem volna, hogy ez a téma **azonnali európai odafigyelést** és reakciót követel, mivel **veszélyezteteti a Szlovákiában és Ukrajnában élő magyar kisebbség identitását**, egy nemzet identitását, amelynek tagjai közül milliók élnek Magyarország határain kívül, és ezen egyének a védelmében sajnos számos esetben nemzetközi odafigyelés és ajánlások váltak szükségessé.

Mély meggyőződésem, hogy – a nyelvtörvények ezen két országbeli módosításának várható romboló következményei miatt – **az Európai Unió nem tűrheti el, hogy korlátozó és elnyomó kormányzati törekvések bárkit is megakadályozzanak identitása szabad kinyilvánításában**.

Végezetül engedje meg, hogy kifejezzem szilárd meggyőződésem, hogy Szlovákiának azonnal felül kell vizsgálnia ilyen korlátozások elrendelését, hiszen az ország elkötelezte magát, hogy csatlakozik az Európai Unióhoz, teljes mértékben tiszteletben tartva annak értékrendjét és normáit. A kormány jelenlegi törekvései, **az országhatárok fölé emelve a kérdést, európai ajánlásokat követelnek**. A következmények súlyosan befolyásolhatják a szomszédjaival meglévő jó viszonyt is, és szembe kerülnének az európai szellemiséggel.

Köszönöm, hogy időt szakított kérésem elolvasására. Remélem, hogy e kérdés folyamatos felszínén tartásával sikerül elérni, hogy az EU megfelelő megoldásokat találjon, megelőzve a hasonló események jövődi előfordulását.

A legjobbakat kívánva,

Brüsszel, 2009. május 8-án

Tőkés László EP-képviselő

A négyek levele José Manuel Barrosohoz

Európai Bizottság
Elnöki Hivatal

José Manuel Barroso elnök úr részére

Tisztelt Elnök Úr!

A közel kétmillió romániai magyarságot érintő súlyos inzultus miatt fordulunk Önhöz, az Európai Unió azonnali fellépését kérve. A romániai **magyar intézményvezetők tömeges leváltása** komoly felháborodást vált ki közösségünk körében. Ilyen fokú etnikai tisztogatásra nem volt példa az elmúlt húsz esztendőben. A székelyföldi magyar többségű, illetve a magyar lakossággal rendelkező megyékben végbemenő folyamat a **Ceaușescu-korszak** legrosszabb időszakainak diszkriminatív gyakorlatára emlékeztet.

A **85,5%-ban magyarok lakta**, székelyföldi Hargita megyében a legsúlyosabb a magyar köztisztviselők leváltása nyomán kialakuló helyzet. Végleges adatok még nem kerültek nyilvánosságra, de már tudni lehet, hogy magyarul egyáltalán nem tudó, román főtanfelügyelőt neveztek ki a szinte egészében magyar nyelvű tanügy élére. Ezideig a magyar intézményvezetők aránya ötven százalék volt, a leváltások nyomán azonban alig néhány maradnak a kormánynak alárendelt hivatalok élén. A több mint **77%-ban magyarok lakta**, szomszédos Kovászna megye 37 intézményéből pedig csak 6-nak marad magyar irányítója. Hasonló a politikai jellegű etnikai tisztogatásnak vannak kitéve Erdély többi, magyarok által is lakott régiójában a közigazgatásban dolgozó magyar tisztviselők.

A román kormány sem az érvényben levő **romániai törvénykezést**, sem a megye nemzeti közösségeinek **számbeli arányát** nem vette figyelembe, amikor a megyei intézmények magyar köztisztviselőinek tömeges elbocsátásáról döntött. Az újonnan kinevezett vezetők kiválasztásánál kizárólag a politikai támogatottság számít. A nagykoalícióba tömörült két román kormánypárt – a Demokrata Liberális Párt (PD-L, az Európai Néppárt tagja) és a Szociáldemokrata Párt (PSD, az Európai Szocialisták Pártjának tagja) – saját pártkatonáit ülteti a megyei közintézmények vezetői székébe. Ez viszont egyet jelent a magyar tisztviselők románokra való felcserélé-

sével. A demokrata-liberális-szocialista román egységkormány széles körű **politikai-etnikai tisztogatása**, a gyarmatosítási módszerekkel végrehajtott leváltások és etnikai átalakítások a magyar nyelvű oktatásügyet kiváltképpen sújtják.

A politikai köntösbe bújtatott, illetően etnikai tisztogatás súlyos **diszkriminációnak** minősül, hiszen közösségünk tisztségviselőinek leváltásával gyakorlatilag a többségi magyarságot szorítják ki a megyék közéletéből, holott a Székelyföldet is az Európai Unióban gyakorolt arányos etnikai képviselőlet meg az állami intézményekben. Ennek értelmében a székelyföldi tisztségek 75-80 százalékára tart igényt a magyar közösség – a többi fölött osztozhatnak a mindenkori román kormánypártok. Ugyanakkor a szakmai rátermettség mellett az etnikai arányosság elvének betartását várjuk a többi megyében is.

A mai napon **tömegtüntetésen** veszünk részt Csíkszeredában, a romániai magyar intézményvezetők leváltása ellen tiltakozva. A megmozdulás egyenes folytatása az idén februárban rendezett, sepsiszentgyörgyi tüntetésnek. Az Európai Néppárt tagpártja, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége, a Hargita Megyei Önkormányzat, Csíkszereda Város Polgármesteri Hivatala és a helyi Magyar Polgári Párt szervezésében sorra kerülő demonstráción jelen lesznek a történelmi egyházak és a civil szervezetek képviselői is.

Tisztelt Elnök Úr!

Határozottan tiltakozunk ezen újabb, az Európai Unióban elfogadhatatlan, magyarellenes megkülönböztetés ellen. A Romániában és a többi, volt kis-antant országokban tapasztalható **kisebbség-** illetve **magyarellenesség** az egységesülő, új Európa szellemétől teljességgel idegen.

Tiltakozásunk mellett kifejezzük azon meggyőződésünket, hogy csakis az **autonómia** intézménye biztosíthatja a Magyarország határain kívül élő, több milliós lélekszámú Kárpát-medencei magyar közösség esélyegyenlőségét és alapvető jogainak betartását szülőföldjén, illetve önazonosságának és méltóságának megőrzését az Európai Unióban.

Tisztelettel kérjük, hogy **határozottan lépjen fel** az erdélyi magyarságot súlyosan érintő hátrányos megkülönböztetés ellen, a szerbiai és szlovákiai, valamint az ukrainai nemzeti közösségekkel szemben alkalmazott etnikai diszkriminációval egyetemben.

Csíkszereda, 2009. május 22.

Tökés László püspök, európai parlamenti képviselő, **Winkler Gyula** európai parlamenti képviselő, **Sógor Csaba** európai parlamenti képviselő, **Szilágyi Zsolt** európai parlamenti képviselőjelölt

Tökés László és Szilágyi Zsolt Marosszéken

Az EMNT állásfoglalása a politikai tisztogatás kapcsán

Bár az Alkotmánybíróság az Alaptörvénnyel összeférhetetlennek ítélte a közintézmények vezetését átpolitizáló sürgősségi kormányrendeletet, a jogszabály alkalmazása példátlan **politikai tisztogatási hullámmot** indított el a közigazgatásban. Az intézményvezetők politikai alapon való kinevezése és elbocsajtása amúgy sem szolgálja sem a társadalmi békét, sem a minőségi szolgáltatásokhoz szükséges közszféra stabilitását, tehát gátlástalan alkalmazása sajnálatos és elítélendő – ezen is túlmenően, a magyarok által lakott régiókban viszont az erőltetett vezetőcsere kimeríti az **etnikai tisztogatás** ismérveit, és ezáltal a többség és a kisebbségek közötti együttélés normáit sérti meg.

Különösképpen veszélyes ez a folyamat azon intézmények esetében, amelyek a közösségi identitás megőrzését és átörökítését közvetlenül befolyásolják. Megengedhetetlen, hogy a gyermekeink oktatását felügyelő testületeket olyanok vezessék, akik nem közülünk valók és anyanyelvünket sem beszélnek vagy értik. Az ezen a téren zajló folyamat a Ceausescu-korszak legsötétebb éveit idézi.

Ismételten világossá vált, hogy amíg a közösségi önazonosságunkat közvetlenül érintő kérdésekben nem rendelkezünk döntési jogszabályokkal, addig a többség és a számbeli kisebbség közötti teljes és tényleges **esélyegyenlőségről** nem beszélhetünk. Ennek megvalósítása Székelyföldön csak a **területi autonómia**, Erdély egyéb régióiban pedig csakis a széles értelemben vett **kulturális autonómia** intézményei révén lehetséges. Mindaddig, amíg ennek nincsenek meg az alkotmányos és törvényi feltételei, válto-

zatlanul ki vagyunk szolgáltatva a többnyire tőlünk független, országos politikai széljárásnak.

Ennek értelmében az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács:

- követeli a közintézmények vezetését átpolitizáló sürgősségi kormányrendelet azonnali hatályon kívül helyezését, a politikai-etnikai tisztogatások leállítását és a békés együttélés garanciáit jelentő arányos közigazgatási jelenlét biztosítását;

- továbbá sürgeti a **szubszidiaritás és a decentralizáció elveinek következetes alkalmazását, az európai normáknak megfelelő közigazgatási reform felgyorsítását és Székelyföld sajátos jogállásának az elismerését;**

- **valamint a saját oktatási rendszerünk létrehozását, működtetését és felügyeletét lehetővé tévő kulturális autonómia jogi kereteinek a megteremtését és valóságba ültetését.**

Mindezek mellett szolidaritást vállalunk a munkájukat szakértelemmel és becsülettel végző, meghurcolt intézményvezetőkkel és ugyanerre szólítjuk fel az erdélyi magyar társadalom minden szereplőjét, nemzeti közösségünk minden tagját. Ne hagyjuk, hogy a letűnt kommunista rendszer szelleme és gyakorlata ismét eluralkodjon közéletünkön. A **Magyar Összefogás** jegyében együtt mondjunk nemet minden, a nemzeti érdekeinket sértő, emberi és közösségi jogainkat csorbító próbálkozásra és intézkedésre.

Nagyvárad, 2009. május 14.

Tőkés László

EP-képviselő, az EMNT elnöke

Tőkés László beszédet mond a marosvásárhelyi tiltakozó nagygyűlésen

Nyilatkozat a könnyített román állampolgárságról

A legutóbbi parlamenti választások, illetve az elmúlt hetekben a **Moldáv Köztársaságban** lezajlott tüntetések újból felhívták a figyelmet arra, hogy térségünk országai nehezen tudnak szabadulni a **kommunizmus örökségétől**. Sajnálatos és aggasztó, hogy a moldáv fiatalok szabadságvágyától vezérelt megmozdulásokat több romániai politikus a területi igények legitimálására próbálja felhasználni.

Ezt a jelenséget az **Európai Parlamentben** is tapasztalhattuk. Március végén két romániai szocialista európai parlamenti képviselő – **Adrian Severin** volt külügyminiszter és **Victor Boștinaru** – olyan meghívót küldött egy úgynevezett történelmi konferenciára, amelyhez egy Moldáviát Romániához anektáló térképet csatoltak. Moldávia Romániához csatolását ábrázoló térkép használata az Európai Parlamentben minden bizonnyal nem a moldáv-román kapcsolatok normalizálásának az érdekében szolgálja...

A román politikai elit döntő többsége a konfliktus rendezését a **román állampolgárság** alanyi jogon történő kiterjesztésében látja. Ennek nyomán további legalább egy millió moldáv állampolgár válhat az eddigi egy-másfél millió kettős állampolgárságú személy mellett román állampolgárrá.

A román nemzetpolitika kettős mércével mér: míg több mint tíz éve, a szlovák és a szerb ellenpropagandával párhuzamosan, valóságos diplomáciai offenzíva zajlik a Magyar Állandó Értekezlet, a Kárpát Medencei Képviselők Fóruma, Státustörvény, a magyar kettős állampolgárságot, valamint az autonómiát békés eszközökkel követelő magyar politikusok ellen, addig a román állampolgárság jogának kiterjesztését teljes konszenzus övezi a román parlamenti pártok részéről.

Néhány hónappal ezelőtt a tömbben élő magyarság egyik választott képviselője, a Kovászna Megyei Tanács elnöke, Tamás Sándor arról számolt be, hogy a román belügy-

▶ minisztérium közvetítésével moldáv állampolgárok keresték meg irodáját azzal a kéréssel, hogy a román kormány **Hargita** és **Kovácsna** megyébe moldáv polgárokat betelepíteni kívánó programjáról adjon információkat a betelepülni kívánóknak. A jelek szerint tehát létezik egy titkos kormányprogram, amely a román állampolgárságú moldáviaiakat a magyarok által lakott területekre, elsősorban a Székelyföldre kívánja betelepíteni. Az etnikai arányok állami segédlettel történő megváltoztatása ellentétes az ország vállalt nemzetközi kötelezettségeivel, az Európai Unió és az Európa Tanács szabályaival.

Fennáll tehát a veszélye annak, hogy a burkolt területi igényekkel fellépő román kormányzati politika immár nemcsak a moldáv-román viszonyt élezi tovább, hanem az előbbi kérdés „kezelése” kapcsán, az etnikai arányok erőszakos és mesterséges megváltoztatásának szándékával Erdélyben, a Székelyföldön is belső feszültségócot teremt.

Ennek kapcsán felhívjuk az Unió döntéshozóinak figyelmét arra, hogy ezáltal a békés eszközökkel autonómiát követelő erdélyi magyarság is kárvallottja lehet ezáltal a moldáv-román konfliktusnak.

Az Unió belső stabilitása és kohéziója közös érdekünk. Látnivaló, hogy a bővítés önmagában nem oldotta fel a térségben létező több évtizedes feszültségeket.

Javasoljuk, hogy az Unió testületeinek közreműködésével egy olyan **kerekasztal, tárgyalásorozat** induljon, amelynek nemcsak térségünk országainak központi kormányai, de az autonómiát békés eszközökkel szorgalmazó regionális és etnikai közösségek is legyenek részesei.

A mélyben lappangó, némely esetben viszont elemi erővel felszínre kerülő kisebbségi, regionális ellentétek tartós és békés rendezésére kizárólag ez az út mutatkozik járhatónak.

Nagyvárad, 2009. április 27.

Tőkés László,
az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács
elnöke,
EP-képviselő

Ismét Verespatakról

2009. március 23-án **Tőkés László** európai parlamenti képviselő a testület plénumán szólalt fel a közel másfél évtizede húzódó **verespataki bányaberuházás** ügyében, a Parlament és a Bizottság közbelépését kérve a természeti katasztrófával fenyegető, nemzetközileg elhíresült terv megakadályozása érdekében. „Jelek szerint a román kormány a beruházás átmeneti tilalmának a feloldására, illetve a bányafejlesztés engedélyezésére készül” – hívta fel a figyelmet képviselőnk.

Az akkori aggodalmak utóbb beigazolódnak látszanak. A román sajtó híradása szerint a **Roşia Montana Gold Corporation** (RMGC) kanadai-román vegyesvállalat biztosra veszi, hogy a verespataki projekt engedélyeztetése rövidesen megtörténik. „Nem a minisztérium, hanem a román kormány döntése az, hogy Verespataknak szüksége van erre a beruházásra” – jelentette ki ezzel kapcsolatban **Nicolae Nemirschi** környezetvédelmi miniszter.

Amint az köztudott, az RMGC Európa legnagyobb külszíni aranybányáját kívánja megnyitni Verespatakon, ahol előzetes becslések szerint 330 tonna aranyat és 1600 tonna ezüstöt rejt a föld mélye. A mohó terv a közvélemény széles körű ellenállásába ütközik, és a hazai egyházak, a Román Tudományos Akadémia, bel- és külföldi környezetvédő szervezetek is felemelték a szavukat ellene.

Két évvel ezelőtt arról értesülhettünk, hogy a **Korodi Attila** vezette Környezetvédelmi Minisztérium felfüggesztette a bánya engedélyezésének folyamatát. Ehhez képest értetlenséget kelt Nicolae Nemirschi azon állítása, hogy „a szaktárca soha sem függesztette fel az engedélyezést” (sic!).

Tőkés László ma délután újabb felszólalásában kérte az Európai Parlament Verespatak ügyében való közbelépését. A botrányok sorozata által kísért, ominózus ügy viszont Románia határain messze túlmutat. Ide tartozik még, hogy **Bulgáriában** hasonló, cián-technológián alapuló bánya megnyitásának a terve vált ki erőteljes visszautasítást. A két eset kapcsán pedig európai szinten vetődik fel a kárhozottatott, a természeti környezetre nézve rendkívül veszélyes bányakitermelési módszereknek az általános betiltása.

Európai képviselőnk kezdeményezésére – felszólalásával párhuzamosan – a képviselők egy csoportja írásbeli megkereséssel fordult **Stavros Dimas** illetékes EB-biztoshoz a verespataki, valamint a bulgáriai **Chelopech** és **Krumovgrad** településeken megnyitandó bányák, végső soron pedig a ciános bányakitermelés általános betiltása ügyében. A folyamodvány aláírói között a következő különböző EP-frakciókhoz tartozó (EFA/Zöldek, Néppárt, Szocialisták, Liberálisok), következő képviselők nevét említhetjük meg: Gisela Kallenbach, Jill Evans, Alyn Smith, Erna-Hennicot Schoepges, Szájer József, Surján László, Olajos Péter, Sógor Csaba, Fazakas Szabolcs, Csibi Magor, Renate Weber.

1. Felszólalás a verespataki bányaberuházás (Románia) ügyében

Ez év március 23-i felszólalásomban az Európai Parlament és az Európai Bizottság közbelépését kértem a romániai **Verespatak** (Rosia Montana) védelmében, melynek kiszolgáltatott lakosságát és történelmi épített örökségét, valamint természeti környezetét végveszély fenyegeti egy kanadai-román vegyesvállalat bányanyitási terve következtében.

Akkori félelmeink beigazolódtak, ugyanis két évi felfüggesztés után az új román kormány végképp szabad utat akar engedni a beruházásnak, mely az európai normákkal ellentétes, cián-technológián alapuló kitermelés alkalmazása által nemcsak a közvetlen környezetet, hanem az egész román-magyar határmenti térséget ökológiai katasztrófával fenyegeti.

Felszólalásommal egyidőben, több EP-képviselőtársammal együtt megkereséssel fordulunk **Stavros Dimas** biztos úrhoz, a cián-technológiának a bányászatban való betiltása céljából. Kérem az Európai Bizottságot, hogy az európai környezetvédelmi politikájának szellemében küldjön kivizsgáló bizottságot Romániába, távlatilag pedig gondoskodjék a bányakitermelés uniós szintű, megfelelő szabályozásáról.

Levél Stavros Dimas EB-biztoshoz

Európai Bizottság
Stavros Dimas környezetvédelmi biztos úr figyelmébe

Tárgy: a cianid aranybányászati projektekben való használatának megelőzése

a romániai Verespatakon, valamint a bulgáriai Chelopechben és Krumovgradban

Tisztelt Biztos Úr!

Ezúton adunk hangot aggodalmunknak két olyan aranybányászati projekttel kapcsolatban, melynek rendjén cianidot használnak az Európai Unió két tagállamában, **Romániában** és **Bulgáriában**. Egyúttal segítségét és támogatását kérjük ahhoz, hogy e két tagországban – és ezen túlmenően, európai szinten is – megtaláljuk a legmegfelelőbb eszközöket a cianid bányászati használatának a betiltásához.

Köztudott, hogy a cianid okozta környezetszennyezés katasztrofális következményekkel járhat az ember egészségére és a környezetre. A kapcsolatos bányabalesetek a közvetlen környezetet érő kockázaton túlmenően szélesebb körű, a vadvilágot és a folyóvizet érintő regionális környezeti fenyegetést jelentenek.

Országaink állampolgárainak jól felfogott érdekeit védő EP-képviselőkként elköteleztük magunkat választóink környezetének megóvása mellett, hiszen a közegészségügyre, illetve gyermekeink jövődőlbeli gyermekeire gondolva, minden kétséget kizáróan alapvető érdekünk, hogy környezetünk iránt felelősséggel és tisztelettel viseltessünk.

Mindezeket szem előtt tartva nyilvánvaló, hogy a cianid használá-

ta milyen rendkívüli veszélyt jelent környezetünk jelenére és jövőjére. Azt sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a ciánbányászat milyen katasztrofális következményekkel járhat Romániában és Bulgáriában, továbbá a szomszédos államokat – Magyarországot, Szlovákiát, Görögországot és Törökországot – fenyegető káros hatásokról sem szabad megfeledkeznünk.

Tisztelt Biztos Úr!

Kérjük, **járjon közben a román kormánynál, hogy állítsa le a verespataki bánya fejlesztését**, amelyet a széles közvélemény, a Román Ortodox Egyház, a történelmi magyar egyházak, a nem kormányzati szervezetek országos és nemzetközi környezetvédelmi mozgalmi is határozottan elleneznek. Ugyanakkor **járjon közben a bolgár kormánynál, hogy tiltsa be a cianid használatát a chelopechi és krumovgradi aranybányászati projektekben**.

Tisztelettel kérjük ugyanakkor, hogy támogassa a cianid használatát kiváltó, alternatív aranybányászati technológiák megtalálására irányuló kutatásokat. Nem utolsó sorban arra kérjük, hasson oda, hogy az Európai Bizottság támogasson valamennyi cianid-technológiát alkalmazó tagországot a megfelelő szabályozások, valamint a szigorúbb vizsgálati eljárások kidolgozásában, a legmagasabb szintű biztonság érdekében.

Köszönettel:

Brüsszel, 2009. április 21.

(Aláíró EP- képviselők)

A református Mikóért tüntettek

Mintegy hétszázan tartották fontosnak – a város és a környék református lelkipásztorai, hívei mellett helyi és megyei önkormányzati vezetők, RMDSZ-es és MPP-s politikusok, az unitárius és evangélikus egyházak képviselői, tanárok és minden felekezeti polgárok – a megjelenést a sepsiszentgyörgyi gróf Mikó Imre szobránál összehívott tiltakozó és megemlékező nagygyűlésen tegnap délben.

Az **Erdélyi Református Egyházkerület** a napokban 150 éves fennállását ünneplő **Református Székely Mikó Kollégium** visszaállamosítási szándéka ellen, a történelmi jóvátétel reményében szervezte a megmozdulást, amelyen az egyes beszédek között kisebb-nagyobb, református osztályokban tanuló diákok szavaltak, énekeltek. Az iskolával szemközti járdán felállított kis színpad háttérül az alapító és névadó gróf Mikó Imre végredeletének sorai szolgáltak, és szórólapok is tájékoztattak a református oktatás múltjáról, jogi háttéréről.

Elsőként **dr. Papp Géza**, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke szólalt fel, egy 2500 éves bibliai történettel példázta az elkobzott javak visszaszolgáltatásának szükségességét, és keserűen ismertette a mai helyzetet: az 1948-ban egyetlen tollvonással elidegenített vagyron visszaadása egy demokratikus jogállamnak tekintett országban, az Európai Unióban csak lassú részletekben történik, a folyamatot bárki megfellebbezheti, és évekig tartó pereskedés következik, amelynek végén esetleg egy romhalmazzal lehet át a jogos tulajdonos. Tavalytól az állam ismét kétségbe vonta az egyház tulajdonjogát és a visszaszolgáltatás törvényességét, így jelenleg két per, egy polgári és egy büntetőjogi eljárás folyik a Mikó vagyronának ügyében, és a korrupcióellenes ügyészség is vádat emelt az egyház jogtanácsosa ellen. Az a vád, hogy okirat-hamisításokkal és csalásokkal elloptuk a Mikót az államtól, és hasonló helyzetben van a kolozsvári református kollégium is, ahol a már visszaszolgáltatott iskola egyik épületét és teljes udvarát visszaírták az államra – mondotta. Az egyház

Salvați

ROȘIA MONTANA

Mensétek meg Verespatakot! (románul)

Felvonulás Sepsiszentgyörgyön

természetesen nem adja fel a küzdelmet, és újabb dokumentumokat tett le, de a jelenség aggasztó: nemcsak azt jelzi, hogy a helyi kiskirályok nem kívánnak tudomást venni a jogról, hanem azt is, hogy az állam nem képes szavatolni saját törvényeinek betartását. Dr. Papp Géza kitért arra is, hogy egyes vélemények szerint a Mikó nem az egyházé, hanem a székely népé: gróf Mikó Imrét idézte, aki szerint a református tanoda akkor lehet a székelyké, ha az egyházé, fennmaradására ez a biztosíték. Ma két út lehetséges: lehet az iskola az egyházé, és lehet az államé; az egyház a jövőt az épületben jelenleg működő két intézmény – a református és a világi Mikó – összevonásával, a Református Székely Mikó Kollégium létrehozásával képzele el (ezt a kijelentést a jelenlevők megtapsolták). A visszaállamosítás ellen segítséget kértek az állam- és kormányfőtől, az igazságügyi miniszertől, valamint az illetékes európai szervektől is, de nem érik be ennyivel, betelt a pohár, hiszen hazugsággal, csalással, történelemhamisítással nem lehet oktatni, nevelni, jövőt építeni – figyelmeztetett a püspök. A ceremóniamester szerepében **Incze Zsolt** szemérmes lelkész kiemelte, hogy az idei négy magyar Pro Urbe-díjas személyiség mindegyike a református kollégium diákja volt, tehát nem csak tudást, hanem életre szóló erkölcsi tanítást is adott az 1859-ben

alapított, közösségi vezetők támogatását is élvező református középiskola. Szavait **dr. Szóts Dániel** vén diák is megerősítette, majd **Antal Árpád András** polgármester és Kelemen Hunor, az RMDSZ ügyvezető elnöke foglalt állást az iskola érdekei, a jogos tulajdon és az összefogás mellett, egyaránt elítélve a visszaállamosítási kísérleteket. Utánuk a már érkezésekor tapsal fogadott **Tőkés László**, a Királyhágó-melléki Egyházkerület püspöke, EP-képviselő tágabb összefüggéseit is felvilágosította az egyházi oktatásnak. Kezdetként leszögezte, hogy Isten igaza a természeti törvényekhez hasonlítható, és újabb tapsot aratott azzal a kijelentésével, hogy „amikor népünkért harcolunk, a veszély kockázatát is vállalunk kell”. Emlékeztetett arra, hogy Erdélyben az egyház jelentette a jog folytonosságát, a Trianon utáni időkben pedig a megmaradás lehetőségét, hiszen – sorolta az adatokat – az asszimilációs törekvések kozmetikázott módon ma is érezhetőek, és a burkolt betelepítés, militarizálás, gerjesztett ortodox térhódítás ellen autonóm intézményekkel tudunk csak harcolni. Az idő nekik dolgozik, és az állam hármastaktikával, a magyar vagyonok visszazolgáltatásának megnehezítésével, az egyházi oktatás akadályozásával – a református egyház hajdani 560 iskolájából alig tizenvalahányat tudott úgy-ahogy újjáéleszteni, és hasonló

a helyzet az unitárius egyházban is, megtűrt albérlők saját épületeikben – és a magyarok egymásnak ugrasztásával próbálja megvalósítani beolvadásunkat, szétmorzsolásunkat. A Mikó ügye nem helyi ügy, hiszen ugyanez folyik Székelykeresztúron, Kolozsváron, Szatmáron, Nagyváradon is – de ahogy 1918 után a magyar történelmi egyházak össze tudtak fogni, úgy ma is együtt kell kiállni közös ügyeink mellé: az eget kell ostromolni imádságainkkal és imatüntetéseinkkel. „Jöhet még olyan nehéz idő, hogy egyedül saját iskoláinkban, gyermekeink saját kezünkbe vett nevelésében bízhatunk, ezért a lelki tartás, az egyéni szabadság végvárait nem kell feladni olyan egyének miatt, akik a maguk eből szerzett jussát többre tartják a közös érdeknél” – nyomatékosította az utolsóként felszólaló **Kovács István** unitárius lelkész is az elhangzottakat, kiemelve, hogy az iskolát a népnek visszakövetelni annyira, mint a Vártemplomot is tégláira bontva hazahordani: így szolgálja célját, ahogy van, ezért építették eleink. A méreghintés természetes, de a fő veszély az, hogy termőtalajra talál – bár az igazságot eltakarni, a szabadságot eltiporni csak ideig-óráig lehet, az előbb-utóbb felszínre tör, ahogy a Mikó szellemisége is túlélte a kommunizmust.

A tüntetés a közösen elmondott miatyánkkal, a magyar és székely himnuszok eléneklésével és gróf Mikó Imre szobrának megkoszorúzásával, ünnepélyes hangulatban zárult. Rögtön utána a Mikó tulajdonjogát vitató per kezdeményezői, az iskola volt tanári lakásainak megvásárlói, **Benedek Levente** és **Fejér Zoltán** az egyház által visszakövetelt ingatlanban sajtótájékoztatót ismertettek (lapunkban régebb már megjelent) álláspontjukat, miszerint az iskola soha nem volt az egyházkerületé, és különféle családok sorozatával vált azzá. Szerintük a visszaállamosítás hangoztatása a közvélemény félrevezetésére szolgál, s bár az egyháztól elvéve most valóban csak állami lehetne, a Mikó-kollégium valójában önálló jogi személyiséggel bíró intézmény kellene hogy legyen, saját ingatlanjának tulajdonosa.

Demeter J. Ildikó, **Háromszék**,
2009. május 4.

Nyilatkozat a Partiumi Keresztény Egyetemről

1989–1990 fordulóján nem csupán „az idő kereke” fordult, de az új esztendőben Romániában élő nemzeti közösségünk sorsa is fordulni látszott. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület már csak a romániai rendszerváltásban betöltött szerepe – Temesvár – okán is hivatottnak érezte magát az egyetemalapítás feladatára, és ennek megfelelően nemzeti elkötelezettsége és népszolgálati hagyományai szellemében 1990-ben Nagyváradon létrehozta a **Sulyok István Református Főiskolát**. Tette ezt annál is inkább, mivel már a legelején nyilvánvalóvá vált, hogy jogfosztott nemzeti közösségünk egyhamar nem számíthat a nacionálkommunista rezsim által önkényesen felszámolt anyanyelvű felsőoktatásunk helyreállítására.

Az egyetemalapítás, az intézményépítés, valamint az akkreditáció hosszúra nyúlt folyamata az 1989-es rendszerváltozással egyidős, és híven tükrözi annak az útnak minden nehézségét és ellentmondását, mellyel ebben az időszakban erdélyi magyarságunknak szembesülnie kellett.

Tíz esztendeig kellett várni arra, míg a magyar felsőoktatás terén, a tanügyi keretek jobbulása nyomán, 1999-ben, az akkor megalakuló Pro Universitate Partium Alapítvány – a Sulyok István Református Főiskola jogutódjaként – létrehozta a **Partiumi Keresztény Egyetemet**.

Az Egyetem elnevezése magában rejtje az intézmény sajátos földrajzi fekvését, keresztény szellemiségét és oktatási rangját. Az alapítók célja az volt, hogy Erdély nyugati régiója számára részben egyházi, részben világi értelmiségieket neveljen, olyan magasan képzett szakembereket – pedagógusokat, szociális munkásokat, egyházi zenészeket, közgazdászokat, értelmiségieket, képzőművészeket –, akik megállják helyüket a hazai és az európai munkaerőpiacon, nemzeti közösségünk regionális és európai felzárkózásához is hozzájárulva ezáltal.

Az egyetem létrejöttében és fenntartásában meghatározó szerepet játszott és vállal Magyarország, akinek folyamatos költségvetési támogatása – a testvéri Sapientia-Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel együtt – létét és fejlődését biztosítja. A Partiumi Keresztény Egyetem 2008. szeptember 30-án elnyerte a végleges akkreditációját, és ezáltal az erdélyi magyarság első államilag elismert, önálló magyar felsőoktatási intézményévé vált az 1989-es változások után.

Egyetemünk vezetősége lépéseket tett és tesz annak érdekében, hogy élhessen azokkal a lehetőségekkel, melyek hivatalos elismertetéséből – intézményi akkreditációjából – fakadnak, úgymint: további szakok akkreditálásának felgyorsítása, új szakok indítása, a mesterképzés elkezdése, a teljes körű bolognai rendszer kiépítése, új anyagi források felkutatása és az egyetem infrastrukturális fejlesztése. Rövidtávú terveink között szerepel példának okáért olyan új alapszakok indítása, mint: magyar nyelv és irodalom, bank- és pénzügyek, valamint a magiszteri képzés beindítása, filozófia és művészet a nyilvános térben, kortárs politikai filozófia, multikulturalitás és interkulturális kommunikáció, európai szociálpolitikák tárgykörökben.

A Magyar Országgyűlés által 2000-ben beindított költségvetési támogatásnak köszönhetően az elmúlt években az egyetem működési és ingatlanfejlesztési feltételei biztosítottak voltak. Ennek eredményeképpen sikerült felépítenünk az **Arany János Kollégiumot**, amely mintegy 220 hallgatónak nyújt szállást, és ennél is többnek étkezési lehetőséget. További támogatásoknak köszönhetően mindezekig sikerült megteremtenünk az egyetem működéséhez szükséges alapvető feltételeket.

A pénzügyi források felkutatásában, az egyetem támogatásában kiemelkedő szerep jut a Budapesten bejegyzett és működő **Partiumi Egyetem Alapítvány**nak. Ennek időszerű vonatkozásaképpen méltó a megemlítésre, hogy múlt héten az Alapítvány jóvoltából a Partiumi Keresztény Egyetem Képzőművészeti szakának hallgatói és tanárai tíznapos szentendrei tanulmányi úton vettek részt. A szentendrei Művésztelep és az Önkormányzat vendégeiként ifjaink rangos kiállításon mutatták be legjobb alkotásaikat és látogatást tettek – többek között – a Budapesti Képzőművészeti Egyetemen.

Tanévzáró istentisztelet a PKE-n

Szintén a Partiumi Egyetem Alapítvány szervezésében kerül sor ma este az Egyetemünket támogató Jótékonyági hangversenyre a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Nagyszalonjában.

Budapest, 2009. május 11.

Tőkés László
a Partiumi Keresztény Egyetem
Elnöke

Megalakult az Európai Néppárt EP-frakciója

Az Európai Parlamentben

Az Európai Parlament 2009. június 21–25-i munkahetén a **politikai csoportok** megalakulására került sor, és a frakciók megtartották első üléseiket. Ezt megelőzően az egyes nemzeti delegációk tanácskoztak, felkészülvén a megalakulás rendjén megejtett választásokra és az új európai parlamenti ciklus beindulásával kapcsolatos feladatokra.

Június 22-én délelőtt **Tőkés László, Winkler Gyula** és **Sógor Csaba** EP-képviselőink zártkörű megbeszélés keretében egyeztettek jövőbeli tevékenységükről, nevezetesen egy erdélyi magyar néppárti küldöttség létrehozásának lehetőségéről, valamint a romániai és magyarországi néppárti képviselőcsoportokhoz való viszonyukról. Egyúttal a független jelöltként mandátumot szerzett **Elena Băsescu** Néppártba való felvételével kapcsolatos közös álláspontjukat is kialakították.

Délben a Magyar Összefogás Listáján megválasztott képviselőink a romániai néppárti képviselők együttes ülésén vettek részt, mely **Theodor Stolojan** elnökletével tanácskozott. Ezután a magyarországi néppárti delegáció ülésére siettek, melyen **Szájer József** képviselő elnökölt.

A román és a magyarországi képviselőcsoportok egyaránt támogatásukról biztosították **Joseph Daul** néppárti frakcióelnökké való újráválasztását. Erdélyi képviselőink – másfelől – közvetítő szerepet vállaltak abban, hogy a két nemzeti küldöttség kölcsönösen támogassa egymás jelöltjeinek – Szájer József

és **Marian-Jean Marinescu** képviselőknek – az EP-alelnökké való megválasztását.

A magyarországi küldöttség gyűlésén külön is felvetődött Elena Băsescu néppárti tagfelvételének kérdése. A képviselők teljes mértékben osztották Surján László képviselőtársuk ez ügyben megfogalmazott fenntartásait, ugyanakkor viszont késznek mutatkoztak arra, hogy a magyar-román közeledés és együttműködés érdekében ne gördítsenek akadályt a képviselő felvétele útjába.

A délután folyamán erdélyi EP-képviselőink Theodor Stolojan és Marian-Jean Marinescu román képviselőtársakkal folytattak kötetlen megbeszélést a napirenden szereplő kérdések tárgyában. Egyebek mellett felelevenedett Tőkés László – akkor függetlenként megválasztott – képviselő néppárti frakcióba való felvételének a Demokrata-Liberális Párt általi elvszerűtlen megakadályoztatása. Winkler Gyula és Sógor Csaba ennek az erkölcsi jóvátételét szorgalmazták, kiváltképpen az Elena Băsescu felvételével kapcsolatos, hasonló helyzet kialakulására való tekintettel. Képviselőtársaival együtt Tőkés László is megerősítette, hogy a román államelnök képviselő-lányának frakciótagságát ők is elfogadják.

A **Néppárti Frakció** alakuló ülésén az Európai Unió szinte valamennyi tagországából összesen 261 képviselő mandátumát igazolták. A frakció ugyanakkor megszavazta két lettországi és – a romániai – Elena Băsescu felvételét.

Ennek kapcsán szót kért Theo-

dor Stolojan, aki először is a függetlenként megválasztott képviselő befogadásáért mondott köszönetet. A román küldöttség vezetőjelöltje ugyanakkor Tőkés László püspököt külön üdvözölte a Néppárti Csoport képviselői sorában, mintegy elégtelt adva amiatt, hogy másfél évvel ezelőtt akadályozták felvételét.

A Frakció a továbbiakban – egyedüli jelöltként – elsőprő többséggel Joseph Daul francia képviselőt választotta újra elnökéül. Az alakuló ülés a frakció tíz alelnökének a megválasztásával végződött. Sorrendben az elsők között nyert bizalmat Szájer József, a magyar küldöttség vezetője. Román részről Marian-Jean Marinescut szintén alelnökké választották.

Köszönő beszédében Joseph Daul elnök arra a rendkívüli felelősségre mutatott rá, melyet – az EP legnépesebb frakciójaként – Európa súlyos problémáinak a megoldása terén a néppárti képviselőcsoport hordoz.

Winkler Gyula a néppárti képviselőcsoport alakuló ülését követően úgy fogalmazott: „Az önálló politizálás feltételeit fogjuk kialakítani az Európai Néppárt képviselői csoportja, illetve a romániai néppárti delegáció keretein belül, hiszen a romániai magyar közösség érdekeinek képvisellete, célkitűzéseinek megvalósítása ezt követeli meg. Ki kell alakítani a feltételeket ahhoz, hogy a háromtagú erdélyi magyar képviselőcsoport önálló arcélet alakítson ki a romániai néppárti delegáció keretein belül, ahol mátol a tizenegy tagú Demokrata-Liberális Párt csoportjával közösen fogjuk képviselni országunk érdekeit, viszont önállóan kívánunk részt venni a néppárti képviselőcsoport döntéshozatali mechanizmusában” – mondta az RMDSZ-es politikus.

Brüsszel, 2009. június. 23.

Az Erdélyi Magyar Képviselők Csoportja

A Néppárti Frakció nyitóülése

Az európai parlamenti politikai csoportok 2009. június 24-én délelőtt tartották megalakulásuk utáni első munkáüléseiket. Erdélyi magyar képviselőink ezúttal mindhárman a néppárti frakció tagjai, és annak ünnepélyesség övezte tanácskozásán vettek részt.

Erdélyi magyar küldöttségünk politikai súlyára nézve igen jellemző, hogy tagjainak száma (3) sok EU-tagország néppárti küldötteinek a számát meghaladja, illetve azonos az azokéval. Ennek szemléltetésére álljon itt az illető országok ENP-képviselőinek a számszerű kimutatása: Ciprus – 2, Csehország – 2, Dánia – 1, Észtország – 1, Finnország – 3, Lettország – 3, Luxemburg – 3, Márta – 2, Szlovénia – 3. Ebből is kitűnik, hogy erdélyi magyarságunk országnyi erőt képvisel, és ennek megfelelő hely illeti meg Európában.

Az ENP-frakció ülését az újrávalasztott **Joseph Daul** elnök nyitotta meg. A rendkívüli nagybecsülésnek örvendő frakcióvezető gratulált a tagpártok által elért választási eredményekhez, és rámutatott, hogy a megszerzett 36 százalékkal az **Európai Néppárt** – továbbra is – az EP legbefolyásosabb pártja, mely a 27 tagország közül 19-ben található kormányon, és több mint 10 százalékkal előzi meg a második helyen szereplő – a választásokon jelentősen visszaesett – **Szocialista Pártot**. Az elnyert bizalom viszont fokozott felelősséget jelent az európai válság megoldása tekintetében – mondotta a frakció elnöke.

Felszólalásában **Alain Lamassure** francia képviselő az **Európai Parlament** szerepének és politikai súlyának a növelése mellett szállt síkra. Az **Európai Bizottság** ne legyen az egyes nemzeti kormányok, illetve különböző különérdekek foglya, hanem egyre inkább az Európai Parlamentre támaszkodjon – mondta a képviselő, akihez hasonlóan több más felszólaló is komoly követelményeket támasztott az újráválasztásra javasolt **José Manuel Barroso** EB-elnök iránt.

Sógor Csaba RMDSZ-képviselő felszólalásában gratulált Joseph Daul elnök újráválasztásához, akinek elzászi illetősége kapcsán az európai soknyelvűség fontosságát

hangsúlyozta, és a hagyományos, a bevándorló, valamint a roma kisebbségek ügyének felkarolását szorgalmazta.

Tőkés László erdélyi képviselő első frakcióbeli felszólalásában viszszaült arra, hogy másfél évvel ezelőtt éppen kisebbségi – erdélyi magyar – volta miatt akadályozták meg a néppárti csoportba való felvételét.

Képviselőnk egyébként tegnap levélben mondott köszönetet az **Európai Szabad Szövetség** (EFA) EP-frakciójának azért, hogy 2008 elején tagjai sorába befogadta. Ezzel együtt kihangsúlyozta, hogy az EFA által képviselt értékekkel és eszményekkel továbbra is azonosul, valamint reményét fejezte ki, hogy az együttműködést folytatni fogják.

Tőkés László frakcióbeli felszólalását mellékelve közöljük.

FELSZÓLALÁS

az Európai Néppárt EP-frakciójának nyitóülésén

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a **Néppárti Csoport** tagjait, és gratulálok **Joseph Daul** elnök úr, valamint a frakció alelnökeinek meg-, illetve újráválasztásához.

Külön is köszöntöm azokat a képviselőtársaimat, akik valamely **európai** – etnikai – **kisebbséget** képviselnek.

Az Elnök úr megnyitó beszédében – egyebek mellett – Csoportunk, illetve az **Európai Néppárt** legfőbb **prioritásairól** szólt. Engedjék meg, hogy erdélyi – romániai – magyaroként én a **kisebbségi kérdést** is ezen prioritások közé soroljam, anél is inkább, mivel a statisztikák szerint az Unió minden hetedik-nyolcadik polgára valamely kisebbséghez tartozik.

Mi, **erdélyi magyar képviselők** hárman vagyunk az Európai Parlamentben, és valamennyien a néppárti frakcióban foglalunk helyet. Másfél évvel ezelőtt éppen kisebbségi – magyar – voltom lett az akadálya Csoportjukba való felvételemnek. Jó tudni, hogy erdélyi magyarságunk képviselőinek száma meghaladja több tagország delegációinak létszámát, vagy éppen azonos azok képviselőinek számával.

Egy másik prioritásként a **volt kommunista tagországok** – a balti államok, Lengyelország, Románia, Bulgária és mások – **európai felzárkóztatásának ügyét** ajánlom Képviselőtársaim szíves figyelmébe. Tudnivaló, hogy ezen országoknak nem csupán az általános gazdasági válsággal kell szembenézniük, hanem helyzetüket a kommunizmusból örökölt sokrétű válság is súlyosbítja. Kérem, legyenek tekintettel a posztkommunista országok sajátos problémáira és helyzetére, és legyenek segítségükre tényleges és valószínű integrációjukban.

Ennek kapcsán engedjék meg, hogy külön is megköszönjem Joseph Daul elnök úrnak és az egész Néppárti Frakciónak a totalitárius kommunista rendszerek elítéléséhez – a **Prágai Nyilatkozat** elfogadtatásához – idén áprilisban nyújtott hathatós támogatásukat. Hasonló kiállásukat kérem az előttünk álló ötéves parlamenti ciklus idején, egy átfogó **európai kisebbségvédelmi rendszer** kialakításához.

Végezetül – nem utolsósorban – külön is köszöntöm azon képviselőtársaimat, akik **keresztény** hitbeli elkötelezettséggel látnak hozzá munkájukhoz, **szeretettel** és **szolidaritással** igyekeznek megoldást keresni a szociális gondokra, a szegények, az elesettek, a hátrányos helyzetűek nyomasztó problémáira.

Isten áldását kérem a Néppárti Frakció munkájára!

Brüsszel, 2009. június 24.

Tőkés László
EP-képviselő

Ikonból politikus

Erdélyben – de némely orgánumok Magyarországon is – hatalmas sikerként könyvelték el, hogy a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) úgynevezett Magyar összefogás listája három európai parlamenti (EP) képviselői helyet hozott a romániai magyaroknak. Ha a számok mögé nézünk, már egyáltalán nem látszik annyira nagy sikernek az eredmény, és levonhatunk több, az anyaországra is érvényes tanulságot.

Először nézzük a tényeket, időrendi sorrendben! Két évvel ezelőtt (az Európai Unióhoz legutoljára csatlakozott országokban, így Romániában is 2007 novemberében tartottak EP-választást). Tőkés László független jelöltként indult az RMDSZ ellenében. A kampány során kapott hideget-meleget az egyre inkább balra tolódó tulipános politikusoktól, akik meglehetősen éles hangon kritizálták a református püspök kampányába besegítő Orbán Viktort is, mondván, hogy beavatkozik a romániai magyar belső ügyekbe. Tőkés szavazótábora különösen a tömbmagyar megyékben volt erős, de kapott voksokat egyes színromán Kárpátokon túli megyékben is. Az RMDSZ azt mondta, Tőkés indulása megosztja a magyarokat, és így veszélybe kerül a brüsszeli magyar képviselő. Tőkés kampánystábjá – és Orbán Viktor is – azt hangoztatta, hogy a választás lehetősége mozgósító erejű lehet, így olyanok is elmennek szavazni, akik évek óta kiábrándultak az RMDSZ-ből (tény, hogy választásra választásra egyre kevesebb magyar szavaz a tulipánra: míg az 1990-es parlamenti választásokon az alsóház esetében 991 ezer ember szavazott rájuk, 2008 novemberében szintén ebben a kategóriában már csak 425 ezer voksot kapott a párt – ez még akkor is drámai csökkenés, ha tudjuk, hogy időközben legalább 150 ezer fővel csökkent a magyarok száma Romániában). A két évvel ezelőtti voksoláson tehát – szokatlanul éles hangú kampány után – váratlan eredmény született: mindkét fél simán vette az akadályt.

Az idei választáson már változott a helyzet: Tőkés László és az általa vezetett Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) megegyezett az RMDSZ-szel, és utóbbi listájára feltette az embereit úgy, hogy Tőkés volt a listavezető, utána következett két RMDSZ-es, majd Tőkés brüsszeli munkatársa, majd megint két tulipános, és így tovább.

A Magyar összefogás listájának nevezett névsorról azonban kihagyták a Szász Jenő vezette Magyar Polgári Párt (MPP) prominenseit. Tőkés László az együttműködés megszületése után érdekesen nyilatkozott: „nem változott meg a véleményem az RMDSZ-ről, de ebből nem lehet megélni”. A döntést sokan úgy élték meg Erdélyben, hogy megürült egy piederstál, Tőkés 1989 hőségéből visszalépett egyszerű politikussá.

Más dolog is összeomlott: a nyolc éve építgetett, az RMDSZ lehetséges alternatívájaként porondra lépő erdélyi nemzeti oldal. A húszfős – és alapszabályában deklarálta választáson indulni nem akaró – EMNT a megállapodással rehabilitálta az RMDSZ-t, és elodázta annak a lehetőségét, hogy a párt belső tisztulással és megújulással erősödjön meg, kivéve magából az egykori szekusokat és újkori milliárdosokat. Azt üzentte ezzel a választóknak, hogy az elmúlt évtized hibás, sokszor a nemzetárulást súroló RMDSZ politikáját nem követi semmiféle számonkérés, még erkölcsi sem. Tőkés László, a Securitate egykori

áldozata mosolyogva kampányolt a talán még ma is aktív besúgókkal.

Bár a múlt heti voksolás után sokan mantraszerűen emlegetik, hogy „kiemelkedő, előzmények nélküli nagy siker” született, és hogy a nemzeti összefogás növelte a részvételt, ez egyáltalán nem igaz. Ha az eredményt nézzük, ugyanaz történt, mint két évvel ezelőtt: a romániai magyarok három képviselőt küldhetnek Brüsszelbe. A számok még ennél is rosszabb képet mutatnak: „csont nélkül” a lista első két szereplője jutott be, a harmadik mandátumot visszaosztásból kapták. A Magyar összefogás listája, vagyis az RMDSZ most 8,92 százalékot és 431 ezer szavazatot kapott, ez négyszázad százalékkal és közel harmincezer vokssal kevesebb, mint a két évvel ezelőtti két eredmény összege. Az összefogás tehát nem mozgósított, a tűz és a víz koalíciója inkább otthon marasztalta a választópolgárt, mintsem urna elé vitte volna őket (az idén a magyarokta megyékben három százalékkal volt alacsonyabb a részvétel, mint két éve). Tavaly tavasszal, valós versenyhelyzetben (tegyük hozzá, hogy önkormányzati választásokon, melyeken mindig nagyobb a részvétel) az RMDSZ és az MPP együttesen közel százezerrel több szavazót vitt az urnákhoz, egész pontosan 513 949-et.

A kampányra nem lehet panasz, beleadtak apaítanyait. Kolozsváron turnéztak például – a nemzeti összefogást erősítendő – a Fásy mulató állócsillagai, Csocsesz, Bunyós Pityu, Teknő Jenő és mások. Orbán is újra elment Tőkésnek segíteni, de míg két évvel ezelőtt például a sepsiszentgyörgyi főtéren hat-nyolcezer ember volt kíváncsi a két politikai beszédére, most alig ezerszállal mentek el. Sokan gondolják a helyzetet abszurdnak – miközben az RMDSZ már sokadszorra az autonómiával kampányolt, Nyárádszeredán a párt helyi emberei ötödször (!) akadályozták meg az autonómiáról szóló népszavazás helyi kiírását. Nem csoda, ha a nyárádszeredaiak hatalmas plakáttal mentek el egy marosvásárhelyi RMDSZ-rendezvényre, és ezen a következő szöveg állt: „Szavazzátok meg az autonómiát, ne csak kampányoljatok vele!”

Érdemes azon is elgondolkodni, miért történt mindez. Tőkés László brüsszeli jelenléte fontos, de a kijutás módjában nem lehet nem észrevenni a személyes indokokat. A politikai üzenet is egyértelmű: nyíltan szembement a Magyar Polgári Párt elnökével, Szász Jenővel, és az RMDSZ-szel kötött különalku másnapján már azt nyilatkozta, hogy az MPP megbukott. A volt székelyudvarhelyi polgármestert Erdélyben a balliberális oldal pontosan úgy próbálja meg démonizálni, mint Orbánt Magyarországon, de Tőkés nem tartozik ahhoz az oldalhoz. Az ő esetében valószínűleg az áll a legközelebb az igazsághoz, hogy az erdélyi nemzeti oldal csárdájában nem fér meg két dudás, és a cél érdekében még az RMDSZ-szel is meg lehetett egyezni. Szász Jenőt persze le lehet győzni, de attól még a probléma nem oldódik meg: a székelyek jelentős részének elege van az RMDSZ-ből, és ebből még Tőkés kedvéért sem engednek. A konfliktus egy másik törésvonalat is felszínre hozott: a partiumi és szórványmagyarok, valamint a tömbmagyar régiókban élők közötti lényeges különbséget. Előbbiek inkább hajlamosak a kompromisszumokra, a kevesebbel is beérik, míg a székelyeknek elegendő van a kis lépések politikájából, és a rendszerváltás után húsz évvel már látványos eredményeket akarnak. A megállapodás után sokaknak lett keserű a szája, mások apátiába süllyedtek – az ébredő nemzeti oldal pedig visszaesett egy

▶ évekket ezelőtti tetszhalott állapotba.

Az anyaországi választási eredmények tükrében érdekes (és gyomorforgató) lesz végignézni az RMDSZ visszaszűnését a Fidesz mögé. Míg korábban többen nyíltan konfrontálódtak velük (Tamás Sándor háromszéki képviselő például a tavalyi önkormányzati kampányban azzal érvelt a polgári jelölt ellen, hogy ha ő győz, fideszes magyarországi cégek fogják megszerezni és megdrágítani az erdélyi ivóvizet), most már közös autonómiakonferenciát szerveznek, és örömmel paroláznak a fideszes politikusokkal.

Lukács Csaba,

Magyar Nemzet, 2009. június 11.

Kiegészítések Lukács Csaba eszmefuttatásához

Lukács Csaba a Magyar Nemzetben közölt „Ikonból politikus” című írása (2009. június 11.) érdekes példája annak, ahogyan Szász Jenő baráti köre értelmezi az erdélyi magyar politikai történeteket (megjegyzendő, hogy argumentációjának jó részét az MPP belső levelezőlistáján Veress László, Szász Jenő budapesti tanácsadója és levélírója részleteiben már elcsöpögtette).

A szelektív logika működtetése önmagában még nem akkora véték, bár jobb körökben csúsztatásnak nevezik az ilyent, én most eltekintenek ettől – reményeim szerint Lukács nem szándékosan alkalmazza ezt a technikát, hanem tényleg így gondolja.

És ez a baj.

Árnyaljuk egy picit a képet. A jónevű publicista egyik tételmondata így hangzik: „Az Összefogás listájának nevezett névsorról azonban kihagyták a Szász Jenő vezette Magyar Polgári Párt prominenseit.” Két kiegészítéssel igaz ez a kijelentés. 1. Amikor a tárgyalások megkezdésekor Tőkés László az RMDSZ-MPP koalíciója mellett érvelt, „első kézből”, vagyis az RMDSZ-es vezetőktől arról értesült, hogy Szász Jenő még a tárgyalások megkezdése előtt különalkut szeretett volna kötni az RMDSZ-szel: felajánlotta az RMDSZ-MPP belső koalíciójának (!) a lehetőségét, Tőkés László kihagyásával, azzal az egyedüli feltétellel, hogy ő, Szász Jenő szerepeljen a leendő EP-képviselői listán a második befutó helyen. Ha erősebben szeretnénk fogalmazni, akkor azt mondhatnánk: tálcán odakínálta Tőkés László fejét Markóéknak (azóta más, nem RMDSZ-es és számunkra hiteles forrás is megerősítette a szászjenői tervezett huszárvágást). Talán Lukács Csaba is belátja, ilyen körülmények között kissé nehéz a pártpolitikai egyezséget tető alá hozni. (Nem beszélve arról, hogy az MPP országos politikai súlya egyáltalán nem kényszerítette az RMDSZ-t erre a megegyezésre, de ez más kérdés.) 2. Mindezekon túlmenően Tőkés László továbbra is a nemzeti lista felállítását tartotta kívánatosnak, hiszen a Magyar Polgári Pártnak Szász Jenőtől függetlenül is ott a helye egy ilyen konstrukcióban – ha nem megy a pártok közötti egyezés, akkor az EMNT égisze alatt lehet bevinni MPP-s politikust, gondolta, és ez irányú tárgyalásokat kezdeményezett az őt 2007-ben támogató szervezetekkel (Magyar Polgári Párt, Székely Nemzeti Tanács, Magyar ifjúsági Tanács, Erdélyi Magyar Ifjak, a civil szféra), Szász Jenő azonban valamilyen okból nem ért rá személyesen találkozni a püspökkel (teremfoci-csapatát kísérgette a nagyvilágban). Az EMNT ennek ellenére felajánlotta az MPP-nek a befutónak tekintett negyedik helyet – Szász Jenő ebből sem kért. Ennyit a

kihagyásról. És higgye el Lukács Csaba, hogy most nem az MPP alapító elnökét „diabolizálom”, ahhoz félnünk kellene tőle – mi csak meg szeretnénk érteni néha tetteinek a mozgatórugóit, és ez nem mindig lehetséges.

Ugyanezen logika alapján írja a következőket Lukács: Tőkés László „nyíltan szembement a Magyar Polgári Párttal és annak elnökével, Szász Jenővel...” Itt azért leszögezném: hogy nem azért van súlya Tőkés Lászlónak, mert létrejött a Magyar Polgári Párt, hanem azért beszélhetünk egyáltalán polgári-nemzeti oldalról Erdélyben, mert van nekünk egy Tőkés Lászlónk. Szász Jenő nem azonos kaliberű Tőkés Lászlóval, még akkor sem, ha ezt ő és barátai így szeretnék. A Lukács Csaba által is citált számok mutatják, hogy Tőkés László egymagában több támogatóval rendelkezik (ha már politikusként beszélünk róla), mint a tényleges versenyhelyzetben egyszer megméretkezett MPP együttvéve (Szász Jenő támogatottságáról – igazi versenyhelyzetben, ugye – a Hargita megyeiek állítottak ki bizonyítványt, amikor vele szemben látványos különbséggel Borboly Csaba RMDSZ-es ifjú titánt választották a megye első emberének). Ugyanakkor azt is megjegyeznék, hogy a Szász-doktrína, mely szerint „az MPP én vagyok” (lásd az első kongresszusuk előtti sajtónyilatkozatait) a kampányban nem működött, a helyi és megyei MPP-szervezetek cselekvően támogatták Tőkés László korteshadjárát. Ennyit a szembemenésről.

Azt is írja Lukács Csaba: „a székelyek jelentős részének elege van az RMDSZ-ből, és ebből még Tőkés kedvéért sem engednek”.

Nem tudom, mennyi az a jelentős rész, de egyrészt nem a többség (lásd a helyhatósági választások eredményeit), másrészt, de igen, engednek Tőkés kedvéért (lásd Hargita és Kovászna megyék ideai mutatóit az EP-választásokon).

Nehéz Lukács Csabának válaszolni úgy, hogy ne olvassák ki belőle egyesek az RMDSZ „rehabilitációját”. Még csak szándékomban sem áll.

De lássuk tisztán, Tőkés Lászlónak választania kellett: vagy követi Szász Jenőt politikai átokfutásában, és aszisztál a „a nyolc éve építgetett, az RMDSZ lehetséges alternatívájaként porondra lépő erdélyi nemzeti oldal” teljes lenullázásához (mert Szász Jenő elhibázott politikai döntései – amelyekben sokszor még saját elnökségének határozatait is felülírja – errefelé mutatnak), vagy vállalja a „kettős kiütés” kockázatát egyéni indulásával, és az erdélyi magyarság európai képviselő nélkül marad, hiszen Romániának 2009-től kettővel kevesebb EP-képviselői hely jutott (ez az adat is kimaradt Lukács érvkészletéből). Vagy felülemelkedik személyes sérelmein (erről Lukács Csaba is tudna beszélni), és a köz érdekében vállalja, hogy „ikonból politikussá” degradálják azok, akik tulajdonképpen azt szeretnék, hogy ikonikus magasságából lehetőleg ne szálljon alá kies erdélyi magyar politikánk bugyraiba.

Ellenzélben (és nem csak MPP-prominensek, de egyes RMDSZ-es helyi szervezetek is „behúzták a kéziféket”) sikerült megtartani a három helyet, és az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum keretén belül el lehet kezdeni közösen dolgozni erdélyi magyar közösségünk érdekében.

Ez eredmény.

A többi mellébeszélés.

Demeter Szilárd

Tőkés László sajtófőnöke
Magyar Nemzet, 2009. június 19.